

MADŽARI PRETE ČEHOSLOVAŠKI Z VPADOM

MADŽARSKA JAVNOST ŽELI MIR, TODA MADŽARSKO VOJAŠTVO JE PRIPRAVLJENO ZA NAPAD

Ob vsaki kršitvi meje bo madžarska armada vko-
rakala na Čehoslovaško. — Madžarska tudi od
Čehoslovaške zahteva povrnitev škode. — Čeho-
slovaška je odklonila vsako odškodnino.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 11. januarja. —
Madžarska je posvarila Čehoslovaško, da bo ma-
džarska armada takoj vko rakala na Čehoslova-
ško, ako bi čehoslovaško vojaštvo zopet prekora-
čilo mejo, da napade madžarske straže.

To svarilo je madžarska vlada vročila čehoslova-
škemu poslaniku Milošu Kobru, ko se je zgledil v
vnanjem uradu, da pojasni stališče svoje vlade z
ozirom na obmejne spopade zadnjih dni.

Madžarska je poslaniku Kobru tudi vročila za-
htevo za odškodnino ranjenim Madžarom in za po-
vračilo škode, povzročene pri zadnjih spopadih.

Vnanji urad je naznanil, da bo mešana komisija
preiskovala boje pri Munkaču v četrtek, petek, so-
boto in nedeljo in bo določila nevtralnno ozemlje na
obeh straneh meje.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 11. januarja. —
Neodvisna madžarska časnikarska agentura "In-
formacio" poroča, da je madžarska vlada nazna-
nila, da ne bo obnovila pogajanj s Čehoslovaško
glede uravnave meje, katero je samo v splošnem
določil dunajski sporazum med grofom Ciano in
von Ribbentropom 2. novembra, dokler ne dose-
že materialnega in moralnega zadoščenja za izgub-
ljena življenja in poškodovano lastnino vsled čeh-
oslovaškega bombardiranja Munkača v petek.

"Materjalno in moralno zadoščenje" pomeni, da
mora Čehoslovaška plačati odškodnino za povzro-
čeno škodo, mora priznati odgovornost za napad in
kaznovati krivce.

Ko je Madžarska stavila te pogoje čehoslovaške-
mu poslaniku, je obenem poslala na čehoslovaško
mejo več tisoč vojakov, da takoj stopijo v akcijo,
ako Čehoslovaška ne bi hotela izpolniti teh pogo-
jev. Med drugim pravi madžarsko svarilo:

"Z ozirom na ponovne napade in na dejstvo, da
so bile pri tem udeležene čehoslovaške redne čete,
se more smatrati, da so bili ti dogodki posledica pre-
mišljene češke politike. Ako bo izveden še kak na-
pad na madžarsko ozemlje, napada madžarska ar-
mada ne bo samo odbila temveč vpadnike zasledo-
vala čez mejo v čehoslovaško ozemlje."

Diplomatski krogi imajo vtis, da je razpoloženje
med madžarsko armado, ki zahteva maščevanje
za napad na Munkač, tako, da je javnost zelo vzne-
mirjena, kajti vojaki so pripravljeni na boj.

Po uradnem poročilu iz Hušta, glavnega mesta
karpatske Ukrajine, je bilo pri pogajanjih doseže-
no začasno premirje in ste se obe stranki zedinili,
da umaknete svoje čete eno miljo od meje.

PRAGA, Čehoslovaška, 11. januarja. — Čeh-
oslovaški vnanji urad je včeraj madžarskemu posla-
niškemu namestniku vročil odgovor na madžarski
protest glede spopada pri Munkaču.

V svojem odgovoru čehoslovaška vlada povdar-
ja, da so v nedeljo madžarski vojaki blizu Uzhoro-
da obstrelili nekega čehoslovaškega častnika.

Na zahtevo, da Čehoslovaška povrne škodo, ki jo
je povzročilo bombardiranje Munkača, čehoslova-
ška vlada odgovarja, da za bombardiranje ne mo-
re prevzeti odgovornosti, ker so madžarski vojaki
prej napadli čehoslovaške orožnike. Čehoslovaška
pa je pripravljena prepustiti celo zadevo mešani ko-
misiji v odločitev.

Čehoslovaškemu poslaniku v Budimpešti je bilo

Poslanika napovedujeta vojno

TUJEZEMCI V DRŽ. SLUŽBI

Službo tolmačev pri po-
slaništvih vrše skoro
sami tujezemci. — Do-
sti jih je tudi pri želez-
nici o b Panamskem
prekopu.

WASHINGTON, D. C., 11.
januarja. — Državni depart-
ment je od vseh departmentov
in državnih uradov prejel po-
ročila, da je v ameriški državi
največ delavcev, toda v diplo-
matskih in konzularnih uradih
je poleg tega zaposlenih okoli
2000 tujcev.

Vojni department naznanja
v svojem poročilu, da je pri
železnici ob Panamskem kana-
lu uslužbenih 4200 tujcev, pri
delu, ki je v zvezi s kanalom,
pa 7800.

Državni department pravi,
da je pri raznih poslaništvih
več tujih uradnikov, ki pre-
stavlajo listine in tolmačijo.
Pri poslaništvu v Berlinu je
uslužbenih 12 tujcev, pri kon-
zlatih pa 107; pri poslaništvu
v Tokiju je 29 tujcev, pri kon-
zlatih na Japonskem pa 60.

Trgovski in poljedeljski de-
partment sta sporočila, da ima
ta zaposlenih okoli 185 tujcev,
največ v inozemstvu.

AMERIKA PLAČUJE KO- MUNISTE

CHICAGO, Ill., 12. jan. —
Demokratski poslanec Martin
Dies pravi, da je v vladni slu-
žbi od 3000 do 4000 komunistič-
nih uslužbencev.

Dies pravi, da bo kongres
vsled javnega maenja prisli-
ljen dovoliti odboru za preiska-
vo neameriškega delovanja še
najmanj \$150,000.

Dies pravi, da je njegov od-
bor prejel prošnje s 40,000,000
podpisi, da preiskovalni odbor
nadaljuje svoje delo.

RUSKO-ESTONSKA PO- GODBA

TALLINN, Estonka, 11. ja-
nuarja. — Estonka je z Rusi-
jo sklenila novo trgovsko po-
godbo, ki bo med obema drža-
vama zelo dvignila trgovino, ki
je zadnje čase zelo zastala.

Estonka bo izvažala papir,
usnje, mleko in prašiče, od Ru-
sije pa bo kupovala bencin in
razne surovine.

naročeno, da naj pri madžarski vladi vložijo oster
protest zaradi kršenja meje pri Uzhorodu, ker so
madžarski vojaki streljali na dva čehoslovaška
častnika, ki sta nesla belo zastavo in je bil en čast-
nik nevarno ranjen.

Čehoslovaška vlada obenem našteva 19 napadov
madžarskih teroristov na čehoslovaško ozemlje,
odkar je bila 2. nov. določena nova meja med
Čehoslovaško in Madžarsko.

POLOŽAJ NA ŠPANSKEM

General Franco skuša
odrezati del Kataloni-
je. — Republikanci so
se umaknili fašistični
pasti.

HENDAYE, Francija, 11.
januarja. — General Franco
zabija zagozo vojakov in to-
pov proti Sredozemskemu mor-
ju, da bi odrezal kos od Kata-
lonije. Fašistično desno krilo
je dospelo v bližino Falseta, ki
se nahaja 12 milj od morja,
vsled česar je republikanska
armada med Tarragono in
Tortoso v nevarnosti, da bo
zašla v past. Vsled tega so se
prišli republikanci umikati
proti Tarragoni.

General Franco skuša pro-
dreti naravnost do morja pri
Tortosi in se nato obrniti proti
severu ter zavzeti Tarrago-
no.

Tarragona, ki je najvažnej-
še južno pristanišče Kataloni-
je, se nahaja okoli 40 milj se-
verovzhodno od Tortose in 50
milj jugozapadno od Barcelo-
ne, ki je glavno mesto in naj-
poglavnejše pristanišče Ka-
talonije.

Prvi cilj fašistične armade
je Falset, ki leži ob glavni ce-
sti, ki pelje v Reus in Tarrago-
no.

Fašistični glavni stan na-
znanja, da so fašisti od pričet-
ka sedanje ofenzive 23. decem-
bra zavzeli 1350 kvadratnih
milj zemlje s 120 mesti in vas-
mi in so vjeli 27,325 republi-
kancev.

Vladna poročila, ki so spo-
četka napovedovala, da bo re-
publikanska ofenziva v Estram-
aduri zmanjšala fašistični
pritisk na Katalonijo, ne na-
znanjajo z južnega bojišča ni-
kakakega novega uspeha.

BRANDEIS BOLJŠI

WASHINGTON, D. C., 12.
januarja. — Zdravstveno stan-
je višjega zveznega sodnika
Brandeisa, ki je bolan za hri-
po, je popolnoma zadovoljivo.
Brandeis je prejšnji teden zho-
lel.

MASARYKOVE SLIKE PRE- POVEDANE

PRAGA, Čehoslovaška, 10.
januarja. — Vlada je odstavi-
la enega učitelja in je uvedla
disciplinarno preiskavo proti
mnogim učiteljem, ker niso ho-
teli na vladno odredbo odstrani-
ti iz šolskih sob Masarykovih
in Beneševih slik.

NAPAD NA POSLANIŠTVO

Nemčija ne bo poslala
nizozemski vladi pro-
testa, ker so odnošaji
med obema državama
skrajno prijateljski.

BERLIN, Nemčija, 11. jan.
— Nemška vlada je danes na-
znanila, da je bilo na poslopje
nemškega poslaništva v Am-
sterdamu na Holandskem od-
danih več strelcev.

Ta atentat se je završil v
protest proti odredbam, ki jih
je izdal nemška vlada proti
Židom. V Nemčiji je sedaj še
šeststotisoč Židov, za katere se
zavzema vse svetovno židov-
stvo.

To je že drugi napad na po-
slaništvo. Prvi se je završil
dne 6. januarja.

Iz zanesljivega vira se je iz-
vedelo, da ne bo nemška vlada
vložila nobenega protesta, kajti
odnošaji med nemško in ho-
landsko vlado z zelo prijateljs-
ki. Propagandni minister J.
Goebbels je pa namignil, da
bodo nemški Židje ta atentat
drago plačali.

Enkrat za vselej bomo
dokazali, — je rekel, — da nem-
ški diplomati niso divjad, na
katero bi smel vsak Žid stre-
ljati. Imena atentatorjev nam
niso znana. Vemo le to, da so
Židje. In to zadostuje.

KONEC ŠOFERSKE STAVKE

BOSTON, Mass., 12. jan. —
Sedem dni trajajoča stavka
5000 šoferjev in pomagateljev na
tovornih avtomobilih, je bila
končana, ko so stavkarji spre-
jeli kompromis glede plače in
delovnega časa.

Governor Saltonstall je na-
seji 1500 stavkarjev postavil
predlog, da sprejmejo kom-
promis še zaradi prebivalstva,
da ne bo v zadregi zaradi ži-
vil.

Stavkarji so zahtevali \$40
plače za 40 ur dela na teden.
Po sedanjem kompromisu pa
bodo dobivali samo \$39 za 48
ur dela.

ZAROTA PROTI KRALJU KAROLU

LONDON, Anglija, 10. jan.
— Kot poroča "Daily Tele-
graph", je romunska tajna po-
licija v Bukarešti razkrila za-
roto nekaterih fašistov, ki so
hotel kralja Karola ubiti z
bombo. Ko so zarotniki nesli
bombo, katero so nameravali
položiti v kraljevo palačo, se
je bomba predčano razpočila
in zarotniki so bili aretirani.

Kot pravi isti list, so imeli
zarotniki svoje pristaše celo v
kraljevi palači in policiji, je
napela vse svoje sile, da izsle-
di zarotnike. Natančnejših po-
ročil o tem ni. Zarota je bila
odkrita v petek ali soboto.

MUSSOLINI POSTAJA ČEDALJE BOLJ LJUBOSUMEN NA HITLERJA

WASHINGTON, D. C., 11. januarja. — Dva
najpoglavnejša ameriška poslanika sta pred
skupnim kongresnim odborom za vojaške zadeve
izrazila svoje mnenje, da bo letošnje pomlad pri-
šlo v Evropi do večje vojne.

NOV SPOR V ANGLEŠKEM KABINETU

Simon in Hoare stremita
po mestu ministrskega
predsednika. — Ander-
son je zapretel z odst-
pom.

LONDON, Anglija, 11. jan.
— V kabinetni družini ministr-
skega predsednika Chamber-
laina je prišlo do novega ne-
soglasja. Minister za obrambo
civilnega prebivalstva sir John
Anderson obkoljuje druga mi-
nistristva, da mu nasprotujejo,
zlasti dolži finančnega mini-
stra sira Johna Simona, da mu
ne daje na razpolago dovolj
sredstev za varstvo prebival-
stva, in notranjega ministra
sira Samuela Hoareja, ker no-
če nicesar ukreniti, da bi ž
njim sodelovale krajevne ob-
lasti.

Simon in Hoare sta ljubo-
sumna na novega ministra, ker
oba pričakujeta, da bosta do-
segla mesto ministrskega pre-
sednika in vidita v Andersonu
resnega tekmeča.

Predno je Chamberlain od-
potoval v Rim, je prišel An-
derson razjarjen v njegov ur-
ad in mu je potožil svojo nal-
ogo. Ko je Anderson pred dve-
ma mesecema prevzel ministr-
sko mesto, je v poslanski zbor-
nici izjavil, da bo odstopil, ako
bi mu kako ministrstvo pri nje-
govem delu delalo, kake zapre-
ke. Anderson pa mora sedaj na
rešitev svoje zadeve čakati, da
se vrne Chamberlain iz Rima.

PAVLE IN KAROL NA LOVU

BUKAREŠTA, Romunska,
10. januarja. — Kralj Karol in
jugoslovanski kraljevi namest-
nik knez Pavle sta bila na lo-
vu brez vnanjih ministrov in
sta tudi sama jedla. Njuni go-
sti so bili nekateri diploma-
ti, med njimi tudi poslanik
Združenih držav Franklin
Gunther ter čehoslovaški in
poljski poslanik.

Kralj Karol in knez Pavle
sta v prvi vrsti razpravljala o
odnošajih z osjo Berlin - Rima.
Knez Pavle se je danes vrnil
v Beograd.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Skupni kongresni odbor je
na željo predsednika Roose-
velta povabil poslanika v Lon-
donu Josepha P. Kennedyja
in poslanika Parizu William
C. Bullitta, da povesta svoje
mišljenje o političnem položaj-
ju v Evropi.

Oba poslanika imata skoro
isto mišljenje in sta kongres-
nemu odboru povedala, da je
položaj v Evropi tako neva-
ren, da more vsak čas izbru-
hniti velika evropska vojna.

Oba poglavitna poslanika sta
poročala o velikanskem oboro-
ževanju evropskih držav in sta
izjavila, da je bilo oboroževa-
nje po monakovskem sporazu-
mu še pospešeno in povečano,
mesto zmanjšano. Poslanika
sta tudi kongresnikom poveda-
la, da trditve, da ima Nemčija
9500 vojaških aeroplanov, ni
prefrana.

Kennedy in Bullitt sta izja-
vila, da bodo naslednji vzroki
dovedli do vojne v Evropi:

1. Nemčija bo udarila proti
vzhodu, da se polasti bogatih
žitnih poljan Ukrajine.

2. Italija se bo polastila
francoskih kolonij in bo imela
popolno oblast nad Sredozem-
skim morjem.

Oba poslanika pa sta mne-
nja, da je največja nevarnost
za vojno Mussolini, ker bo še
odločnejše zahteval, da Fran-
cija odstopi nekaj svojega o-
zemlja Italiji, kajti Mussolini
zavida Hitlerju, da je v krat-
kem času za Nemčijo pridobil
toliko ozemlja in hoče v tem
posnemati Hitlerja.

Mussolinijeve zahteve pa so
tem večja nevarnost, ker hoče
imeti zemljo od velike države,
medtem ko je Hitler dobil ze-
mljo od majhne države.

Kennedy je tudi rekel, da
Anglija in Francija v Mon-
akovem nista mogli zavzeti tr-
dnega in odločnega stališča za-
radi premočne nemške zračne
sile, toda se ne bi vstrašili Ja-
panske in še manj Italije, ako
bi sama pričela pustolovščino.

SLEPARSKI ZDRAVNIK

Magistratni sodnik Giaco-
ne v Brooklynu je postavil pod
jamščino \$2500 Harry Fisher-
ja, ker je zdravil ljudi brez ur-
adnega dovoljenja.

POZORI!

Rojake opozarjamo, da lah-
o, ko naročijo posamezne ko-
made Slovensko-Amerikanske-
ga Koledarja za 1939, name-
sto, da pošljejo svoto — 50c v
gotovini ali Money Odru —
priložijo k naročilu znamke po
3 oziroma po 2 centa.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakar, President

J. Lupsha, Sec.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list na Ameriko	Za New York za celo leto .. \$7.00
In Kanado	Za pol leta
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto .. \$7.00
Za četrti leta	Za pol leta

Subscription Yearly \$6.--

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1242

TOM MOONEY

Tom Mooney je svoboden. Od leta 1916 pa do leta 1939 je bil ta californijski delavski voditelj zaprt zaradi zločina, ki ga po mnenju splošne javnosti ni storil.

V to "splošno javnost" so vključeni tudi odlični pravdniki, ki so natančno proučili njegov slučaj in dospeli slednjič do zaključka, da je Tom Mooney po nedolžnem zaprt.

Že leta 1917 je bil predsednik Wilson imenoval poslobo komisijo, ki je dognala, da Mooney in njegov tovariš Billings nista deležna postopnega procesa. To Wilsonovo posredovanje pa je rešilo vesal, toda obsojena sta bila na do smrti no ječo.

Ozadje te tragedije tiči v vojni historiji, ki je izza leta 1915 v Združenih državah nenahoma narasla. Gorje njemu, ki je bil proti vojni ali je bil označen za radikalea.

V tistem času je bilo v newyorški državi povsem pravilno izvoljenih nekaj socialističnih poslancev. Kaj mislite, da so jih pustili v državno zbornico? Pa kaj še! Bili so proti vojni, in niso smeli zastopati v legislaturi svojih volilcev.

Mooney bi bil že zdavnaj oproščen, če bi hotel že vsaj delova priznati svojo udeležbo pri atentatu na preparedness-parado v San Franciscu dne 22. julija 1916. Ker se pa ni zavedal nobene krivde in ker ni bil kriv, ni hotel in ni mogel ni česar priznati.

Precej let je trajalo, predno se je splošna javnost začela za Mooneya. Agitacija se je začela najprej v Rusiji ter se nato razširila po vsem svetu.

Toda nič ni pomagalo. Skoro vsi porotniki, ki so ga spoznali krivim, so pozneje izjavili, da niso imeli v to svrhu potrebnih dokazov. Zanj se je bil zavzel celo sodnik, ki ga je bil obsodil. Pa vse zaman.

Država California ni imela že štiriinštirideset let governerja iz vrst demokratične stranke. Lani je pa kandidiral za governerski urad bivši senator Olson ter je bil tudi izvoljen na na demokratičnem tiketu. Začasa volilne kampanje je podarjal, da bo v slučaju svoje izvolitve osvobodil Mooneya. Bil je mož beseda. Izvoljen je bil, in Mooney je prost.

Mooneyev slučaj kaže, da je demokracija voljna in zmožna popraviti napake, četudi dokaj pozno. In tokom vseh let, ko je bil Mooney zaprt, se je smela neovirano vršiti kampanja za njegovo osvoboditev.

Tragično pri vsem tem je pa to-le: — Ko so Mooneya obsodili, je bil star 33 let, in v starosti 54 let je zapustil kuznino.

V tem času so padla cesarstva in kraljestva, in pojavili so se gospodariki pretresi, čijih posledice sicer čutimo, ne moremo jih pa presoditi.

Pod vaško lipo.

Piše kakor misli FRANK KERŽE

Mi in naše zadeve.

Novo leto trajajo pravzaprav dva meseca. Najprej pride december. Tedaj človek zbira gradivo, da ga položi na oltar novemu letu. Rekel bi, da je človek črna ovca, ki se od dne do dne bolj zajfa, dokler ni za novo leto čisto bela. Po novem letu se pa polagoma izmiva en mesec. Samo še to in to, potem ... Ko pokuka skozi okno mesec februar, je ovca iznova tako črna, kakor je bila v začetku decembra.

Mi ameriški Slovenci smo v čudnem stanju. Koderkoli drugod bi bili po svetu, bi ne imeli tako poraznega konca, kakor ga imamo tukaj. Amerika ima v resnici skrivno moč, da vniči, izbrise in prekuha vse.

Pravim: povsod drugod bi bili ohranili vsaj del tega, kar je naše. Mislim seveda na novi rod, na mladino, ki je tako ameriška, da jo lahko kar brišemo.

Mi smo seveda posebno na slabem zato, ker smo majhni. To preklestvo hodi za nami, kjer smo in kamor gremo. Ovir nam razmah. Zdi se mi, da smo kakor mravlje. Največ, kar zmremo, so slamnate bilke. Pridnost, nadarjenost, podjetnost, — vse nič ne pomaga, ker ni za nami tiste sile, ki bi nas podprla.

Tudi drugo narodi gube. O tem ni dvoma. Ampak ne tako popolno, kakor mi. Veliki narodi so pred vsem močni na gospodarstvenem polju in že samo to dejstvo drži gotov odstotek mladine narodno zavedne. Kjer je kruh, tam je človek.

Mi nismo nič. Ameriška vzgoja mladine v šolah in doma je nekaj posebnega: vse je sport, zabava in veselje. Ameriški "good time" in "fun" meri skoro na norost in prime v gotovih razmerah. Kaka konvencija, zborovanje pa imamo same noce.

In temu namišljenemu življenju pada mladina — vsa od prvega do zadnjega. Uči se toliko, kolikor se mora, čita — kaj bi rekel — tiste strani, koder je sport in stran za smeh, resnim stranem življenja pa obrača hrbet. Vsak cent gre za dobroto, vsega težkega in resnega se ogne. Tako imamo iz mladine tisti tipični ameriški proletarijat, ki ni za drugega na svetu, kakor da gnoji zemljo.

Koliko izmed naše mladine se je kaj učilo in dvignilo? Tako malo, da ne velja niti šteti. Računam, da imamo naše mladine tukaj okoli dvestotisoč. Od te številke bi rekel, da je ed vsakih sto samo po eden nekaj dosegel. Ne mislim pa toliko na uro — v kaki tovarni ali jami. Fizično delo ni uspeh vsaj ga opravlja pridno vsak vol.

Torej bi bilo vseh skupaj po tem računu dva tisoč, ki bi kaj šteli. Ali jih je? Jako dvomim. Če bi rekel, da je eden od tisoč, bi me skrbelo, kje bom dobil — dvesto naših.

Ni treba, da mi kdo zabrusi: ni tako slabo. Je slabo, pa še kako. Meni ni namreč do tistih, ki nekaj dosežejo, pa ne poznajo več svojega naroda. Ali bom za svojega smatral človeka, ki se dela, da ne razume jezika svojih starišev? Pravim: se dela, ker v dostih slučajih poznam stariše in vem, da niso mogli govoriti a svojim otrokom drugače, kakor po naše res ne vem, kaj bi rekel sinovom in hčeram s tako zavestjo in takim ponosom.

Teh torej ne štejem. Vsaj med naše ne. Koliko mi torej ostane takih, ki vedo, kelo so, ki čutijo to, kar čutimo mi?

Z mladino je stokrat nič. Kdor misli drugače, naj kar

vstane in začne z dekazi. Bom vsaj videl, koliko jih je.

Seveda nas to spravlja v težak položaj. Imamo mnogo se takega, ki mu pravimo: naše, pa nimamo nikogar, da bi mu izročili. Jezik, tradicija, pesem, listi — vse pojde z nami.

Nikogar ne poznam, ki bi bil tukaj rojen in bi — recimo pisal v našem jeziku. Koliko jih je, ki sploh čitajo to, kar pišemo. Če bi bil eden od tisoč, bi jih imeli vsaj dvesto. Torej bom dodal še eno ničlo in bom rekel: po eden od vsakih deset tisoč. To bi bilo dvajset.

Sami smo — in ta zavest je naravnost porazna. Z mano in s tabo gre, koder in kamor je mahneva. Človeka napravlja nekako divjeja, če živi v velikem mestu, koder je toliko ljudi, da postane človeku človeštvo neumnost — pa ni naših.

Mi živimo, kakor izpolbeljeno drevo. Življenskega soka iz zemlje ni že davno več. Iz notranje, umirajoče sile privre nekaj, kar obesi porumenela peresa na konec vej. Izgleda, kakor da je živo, pa ni. Zakaj to življenje je kakor odlomljena vejica v steklenici na oknu. Kakor roža, ki je deneš v čašo vode.

Mi, ki smo prišli semkaj, smo veliko delali v ti deželi. In še delamo. Najboljši dokaz za to je ta, da imamo danes nič manj ko osemnajst listov. Med temi tri polne dnevnike — dva petdnevnik, ostali tedniki in mesečniki. In nas je na vsem svetu milijon in v Ameriki mnogo še blizu stotisoč.

Pokažite mi narod, ki šteje desetkrat več ljudi, ki bi imel pokazati toliko kulturne delavnosti in zavednosti, kakor jo imamo mi? Pomislite, Hrvatje je kakih sedem do osem milijonov in v Ameriki bi rekel petkrat toliko kot nas. A nimajo niti enega dnevnika. Vzemite Hrvatje in Srbe — katerih ni desti — skupaj in oboji ne premorejo toliko listov, kakor jih imamo mi.

Vse to je lepo in častno za nas — toda bodočnosti ni. Nikogar nimamo, ki bi za nami liste pisal in še več: čemu bi jih pisal, ko ne bo nikogar, ki bi jih čital in razumel.

Osemnajst listov — po eni strani jako lepo in častno, po drugi pa ali lahkomisljeno ali bahato. List v Ameriki velja denar. Računam okroglo, da veljajo naši narodni listi na mesec vsak po en tisoč — to bi bilo osemnajst tisoč dolarjev na mesec. Na leto zneso skoraj četrtilijona. In to je daleč preveč, ker takšna vsakega izmed nas po dva in pol dolarja na leto. Prosim: računam, da nas je sto tisoč vseh skupaj in ta vsota pride porazdeljena med vse. Seveda računam, da je med temi najmanj polovica mrtvih. Ostane nam še petdeset tisoč. Da je toliko živih, je zašuga podpornih organizacij s svojimi glasili, katere mora podpirati vsak, pa če hoče ali noče. Zakaj resnično živih ljudi, ki podpirajo naše kulturno življenje iz lastnega nagiba, bo okoli petnajst tisoč.

Jaz sem že opetovano pisal, da bi bilo dobro, ko bi se ne delalo z našimi gospodarskimi silami kakor svinja z mehcom. Vsak ve in razume, da bi bilo dosti boljše za vse, ko bi imeli manj listov pa tiste boljše. Boljše v gradivu in močnejše v finančah. Pa kakor se vidi, je vse bob v steno. Naši ljubi "Kranjci" so že takí, da si rajši vsak zase razbije glavo, samo da njegova velja. Čisto dobro ve vsak, da ne potrebujemo toliko listov. V Clevelandu greš lahko od hiše do hiše in vsak človek ti bo rekel,

da bi bilo boljše, ko bi imeli en sam dnevnik, pa da bi bil tisti malo boljši. Tako ti bodo rekli tudi uredniki obeh listov in sploh vsi. A če jih vprašaš, zakaj se ne združijo, ti bo vsak zase začel praviti o težavah in ovirah. Ali ni to spasnó? Če jaz vidim, da je združenje koristno in potrebno, bi rekel: vi volite tri in mi izvolimo tri. Teh šest naj najde pota, po katerih se bomo združili. Pričim: ne lekatí ovir ali zahtev, še manj izgovorov. Samo potov, po katerih se pride do združenja in nič drugega ne.

Kaj mislite, da bi teh šest imelo kaj dela po preteku pol ure? Združiti ni težko. Še manj urediti vse drugo. Vsak človek ima to, kar pravimo: pamet. In kos čuta, ki mu je ime pravica.

Kažem na Cleveland, ker se mi zdi največja potratna duševnih moči in še bolj: gospodarskih sil. Zraven tega še držati unijsko podjetje s plačami delavcem, kot jih nismo mi uredniki nikdar imeli. Bajje pomenja to reševati delavski problem, če dajem jaz delo in zmožnosti kakorekó zastoj — nekdo drugi pa samo prelistuje in — vleče plačo zase in zame.

Naš človek nerad odneha. Ampak ni prav tako. Če vidiš, da ti gre nekaj vedno bolj nazaj, je boljše, da enkrat vdriš in končaš, kakor pa, da vlačiš in tpišiš leto za letom. Mi dobro vemo, da so vsi naši listi posvečeni poginu, ki pride tem prej, čim prej bodo izčrpane naše gospodarske sile. Če bi se vsaj deloma združili in zavarovali, bi trajali lahko še dolgo. Če bomo pa kar naprej izdajali po osemnajst listov na leto, bo na kmalu pokalo. Kmalu ne pomenja več čez deset let, ampak kar letos. Ne mislite, da je prenehanje hrvaškega dnevnika Svijet le slučajna prikazen.

Jaz trdim, da gre vsem slovenskim listom slabo, kar jih imamo. Enim celo prav slabo. Pri tem oglaševanju, kar ga dobi rečimo slovenski dnevnik, bi moral imeti najmanj deset tisoč naročnikov po ti ceni, kot je naročnina danes. Kateri dnevnik jih ima? Ne deset tisoč — kateri jih ima pet? In s petimi tisoči se komaj leze, v umikih tiskarnah niti ne gre me. In če gre, gre zato, ker se zaklada z drugim zaslužkom.

Zato povem v veliko tolažbo vsem tistim, ki ne morejo tega ali onega lista: nič naj vam preveč ne poka jeza. Mogoče boste še dočakali, ko bo naša javnost brez slovenskega lista, če izvezam glasila.

Bili so časi, ko se je ta ali oni list obrnil na javnost za podporo, če mu je šlo slabo. Danes tudi to več ne gre. Naši ljudje so po večini vsi deset letne krize tako izčrpani, da nimajo niti zase za najpotrebnejše kaj šele, da bi mogli kaj dati javnosti. Kdor hodi k sejam naših podpornih društev, tisti ve, s kako težavo se dobi še ti isti denar, ki mora biti plačan. Pri društvu kamor spadam sam, smo lansko leto pristigili vsem društvom uradnikom plače za dve tretjini, ker si nismo upali naložiti "dajma" za pokritje stroškov. Če namreč ni, potem ni, ne na enem ne na drugem koncu.

Govorim seveda za proste liste in ne za glasila, katerih imamo zdaj vsega skupaj sedem. Torej prav po kranjsko. Vseh skupaj nas je v Ameriki za eno dobro podporno organizacijo — imamo jih kakih deset. In za organizacije bi lahko izdajale eno glasilo — tako jih izdajamo pa sedem. Zakaj letos v letu gospodovem 1939 smo dobili še eno glasilo, to je Glas Slovenske Dobrodelne Zveze, katerega je sklenila zadnja konvencija. Ta list hudo spominja na tista glasovanja pri zidavi slovenskega narodnega doma v Clevelandu na St. Clairu, ko je rekel pred-

Peter Zgaga

PROFESORJI

Nedavno sem čital v lju-bljanskem "Jutru" zgodbo o najboljšem našem pisatelju Ivanu Cankarju, ki jo je napisal neki K. M. Ne vem, kakšni so slovenski profesorji danes, vem pa, kakšni so bili pred tridesetimi leti.

K. M. piše: — Zadnja leta pred vojno sem hodil vsako jutro zarana na Rožnik. Pri zajtrku v gostilni smo posedali pri eni mizi redni zgodnji sprehajaleci, prijatelji in znanci.

sednik: tukaj imamo dva načrta, večji in manjši. Za katerega glasujete?

In vstajali so delegat za delegatom, ne da bi bili vedeli ali vprašali, kaj pomenja veliki in kaj mali načrt in se odrezali za "ta veleaga." In ko je pri neki seji neki delegat premišljeval, za kateri načrt bi se odločil, ga je sosed sunil pod rebra in počepetal: daj no, hudič, oglaš se, hoš je glasoval za "ta velkoga." Kaj nimaš rajši deset dolarjev, kakor pa en dolar?

Rojak ni glasoval, ker je vprašal soseda, ali misli deset dolarjev premoženja ali dolga in mu ni vedel odgovoriti.

Jaz ne vem, kako je to, da je vse, kar imamo slabega, prišlo med nas potom konvencij. Vsaka konvencija, hinavstvo in nemoralnost ima svoje korenine v eni ali drugi konvenciji. Zakaj kot posamezniki naši ljudje niso še tako nizko padli, kakor so v skupinah. Kot posameznik bi bil človek rekel tako: nad četrtil stoletja mi je služil list, dal mi življenje in mi stal ob strani največkrat zastoj. Zdaj, ko sem pri moči, bi res lahko sam izdal svoj list. To se pravi: bi, če bi ne bilo v meni tistega notranjega glasa, ki mi vselej pove, kaj je prav in kaj napak, kar lepo in kaj grdo, kaj moralno in kaj nemoralno.

Grd, nemoralen in napačen je sklep zadnje konvencije SDN. Kdo bo nosil greh? Na misel mi pride tisti kapitalistični izkoriščevalec, ki je takole modroval: če sem sam, potem je greh moj. Če pa napravim kompanijo in ta potem sklene nekaj grdega, pa še Bog ne ve, komu bi zapisal greh.

In da bo slika še popolnejša, pripominjam, da so nastavili za urednika M. Turka, katerega sicer ne poznam ne tako ne tako, in mu sklenili beraško plačo: sedenideset dolarjev na mesec. Zdaj naj pa živi ali umre.

Ne morem si kaj, da ne bi prišel nekaj pritajenega hinavstva naših ljudi. Kadar se gre zato, da oni sami kaj dobe, tedaj: obe roki kvišku. Kadar pa režejo kruh komu drugemu, pa lahko sveto Ano vidiš skozi. Tako pravijo v naši dolini.

Ta ljubi, ali kako bi rekel: salaminski kruhek je tisti, ki nas preprečuje, da nikamor ne moremo. Kadar govorimo in sklepamo o tem, kaj bi bilo dobro za narod, pridejo latrine in lešerbe, ki obrnejo vprašanje tako: kaj je dobro in koristno zame. Potem pa nastevajo vzroke, ovire in težave, katerih je toliko, da niti solnce ne more preko.

Zato, bratje moji, imamo še vedno deset podpornih organizacij, ker so razpravljali o združenju tisti, ki so pri koritu in imamo osemnajst listov. Malo tihega hinavstva, pravim in pa eno veliko porejio fofšije — vse to privleci na konvencijo, pa so taki sklepi, brate moj, kakor tista zastavi ca: v nebo vri-ka, v tla pritiska ...

Taka je ena slika v okvirju novega leta 1939.

Moj ožji rojak Ivan Cankar je bival tedaj na Rožniku. Večkrat sva kaj pokramljala, se večkrat menila o Vrhniku in vzbujala spomine na minila dijaška leta. Eden mojih sinov je obiskoval takrat drugi razred gimnazije. Za vsako domačo nalogo iz slovenščine je prejel lepo oceno — "nezadostno!"

To sem pri priliki omenil Cankarju. Domenila sva se, da mu prinesem prihodnjo nalogo na ogled. Dogovorjeno, storjeno! Naloga se je glasila: "Naš domači petelin." Moj sin je nalogo sestavil, nakar jo je Cankar popravil in olepšal. In kaj je bil rezultat?

Zopet nezadostno! Ko sem Cankarju pokazal z rdečim temeljito okrašeno nalogo, se je odrezal: "To je moja prva naloga iz slovenščine, ki je dobila nezadostno oceno!"

Dodatno opazko, ki jo je izrekel Ivan Cankar, seveda rajši zamočim, ker je dišala po onih dveh ljubkih živaleh, ki sta stali ob jasecah v Bettehemu.

Ko sem to prečital, sem se spomnil dogodka pred davnimi leti.

V Kranju nas je — ne vem že v katerem razredu — poučeval slovenščino profesor, ki je nedavno umrl.

Bil je lep, postaven možak, rezervni častnik v avstrijski armadi, in še doktorat je imel, pa sam ne vem, kje ga je dobil.

Nekega popoldne je navajal primere iz slovenske slovnice in je prečital tudi slovenski pregovor: "Čič ne da nič."

— Kaj pomeni ta prislovice? — nas je vprašal. Nihče ni vedel. To se pravi, domnevati smo že, kaj pomeni, toda profesor je bil strah in groza, in ni nihče tvegal odgovora.

— Torej ne veste, kaj pomeni "Čič ne da nič?"

— Ti skušaj povedati, — je pokazal name in zasmehljivo pripomnil — saj si blizu tistih krajev doma.

Vstal sem in nisem vedel, kaj in kako. "Čič, čičati," — tako so pri nas doma starejši ljudje z otroci govorili. In spomnil sem se opomina matere, ki me je kot samosrajčnika opominjala: — Tak nikar stano ne čičaj, ampak kaj naredi.

Vse to se je strnilo v odgovor: — Čič ne da nič" — pomeni, da je treba delati, ne pa sedeti.

"Učeni" gospod profesor se je naglas zakrohotal: — "Ti si pa res pameten! Joj, kako si pameten! Jaz "čičam" in mi vsi "čičamo", s tem pa še ni rečeno, da ne vršimo svojega dela. Pregovor, da "Čič ne da nič" se tiče siromašnega čičevskega naroda v Istri. Čič ne more ničesar dati, zato ker nima. To je pomen pregovora.

Ves razred se je zasmeljal.

Toda še tistega dne sem izvedel pravi pomen pregovora. Sedeli smo na dvorišču, stari Gašper je pa drva žagal. Osemdeset let je bil star, pa še vedno trden dedec. Ošvrknil nas je z osornim pogledom in rekel: — Ja, ja, fantje, čič ne da nič.

Mene je zbudilo. Stopim k njemu in ga vprašam: — Kaj mislite s tem, Gašper?

— Kaj mislim? Tako mi je moj stari oče rekel: — Čič ne da nič, stav pa mav.

Naslednjega dne sem pa korajžno povedal profesorju, kako je stari Gašper raztolmačil slovensko prislovico. Učeni profesor ni ne zanikal, ne priklimal, spregovoril pa ni z menoj nikdar več nobene besede.

Thomas Mooney

Vesele in žalostne vesti iz slovenskih naselbin

316 ROJAKOV UMRLO V CLEVELANDU LETA 1938

"Ameriška Domovina" piše: — Ozmimo se nekoliko nazaj v leto 1938 in pogledimo, koliko naših rojakov in rojakinj nam je tekom pravkar preteklega leta pobrala smrt iz naše naselbine. V prvi vrsti moramo reči, da je bilo število smrtnih slučajev lanske leto nekoliko manjše kot pa v letu 1937.

Tekom leta 1938 je namreč preminulo v naselbini v Clevelandu 316 naših ljudi. Med te so vsi tisti, ki so bili v Clevelandu rojeni in ki so bili v Clevelandu umrli. Med te so vsi tisti, ki so bili v Clevelandu rojeni in ki so bili v Clevelandu umrli. Med te so vsi tisti, ki so bili v Clevelandu rojeni in ki so bili v Clevelandu umrli.

V letu 1938 smo imeli v Clevelandu med nami 392 smrtnih slučajev, v letu 1937 pa 364, v lanskem letu pa 316. Skupaj smrtnih slučajev v naselbini tekom zadnjih štirih let je bilo 1334.

Izmed umrlih jih je bilo 157 moških, starih nad 21 let, poročenih ali vdovcev. Ženskih, starih nad 21 let, vdov ali poročenih, ki so zapustile ta svet, je bilo vsega skupaj 122. Nadalje je umrlo 20 otrok moškega in 17 otrok ženskega spola.

Največje število smrtnih slučajev smo imeli v maju mesecu, ko je umrlo 49 naših ljudi, najmanj pa jih je umrlo v mesecu septembru, ko smo imeli v naselbini samo 17 smrtnih slučajev.

Nenavadno visoko primerno je bilo število nasilno umrlih ljudi, to je naših rojakov, ki so umrli ubiti od avtomobilov, na lovu, zgorili, utonili ali sicer po kakih drugih nesrečah. Njih število je znašalo lanske leto 23.

Med onimi, ki so umrli, jih je bilo 58 rojenih v Clevelandu.

V POČAST MR. ZORMANU.

V nedeljo 15. januarja bodo imeli clevelandski Slovenci pomembno slavlje, prirejen bo namreč banket našemu skromnemu, pa toliko bolj zaslužnemu možu, pesniku, skladatelju in narodnemu buditelju, Mr. Ivanu Zormanu. Banket bo prirejen ob priliki, ko bo Jugoslovanski univerzitetni klub sprejel Mr. Zormanu v svojo sredo kot častnega člana, kar bo prvi enak slučaj, kar ta klub obstoji.

Banket bo prirejen v hotelu Hollenden, začetek ob 8. zvečer. Program za ta večer je jako mično in zanimivo izbran. Stoloravnatelj bo dr. James W. Mally, glavni govornik bo sodnik Frank J. Lausche. Predsednik kluba Mr. W. Vidmar bo predstavil slavljenca in častnega člana Mr. Zormanu. Za glasbeni program bo skrbel dr. W. J. Lausche z asistenco Mrs. Josie Lausche-Welf in Miss Mary Udovich ter Mr. Louis Grdina.

Dated, New York, N. Y.
January 5, 1939

Frank Sakser,

President
(1-5 & 12)

KO KRALJ MRAZ

napade

VAS BO MLEKO, KI GA DANES PIJETE

obranilo

Današnja čaša svežega mleka vam bo pomagala premagati jutrišnje prehlade z dva orožja. Prvič, mleko pospeši zalogo alkalija. In kar je še važneje, mleko vam da Vitamin A, protinfekcijski vitamin. In ko bo vaš sistem nakupil Vitamin A, bo mleko, ki ga pijete danes koristilo proti prehladam v prihodnjih mesecih.

THE STATE OF NEW YORK

KRONIKA O RAZNIH SLOVENSKIH DOGODKIH

Čikaška "Prosveta", glasilo SNPJ, vodi že nekaj let statistiko o smrtnih slučajih med ameriškimi Slovenci, kakor tudi o drugih žalostnih in veselih dogodkih.

Na podlagi te statistike — ki pa, žal, nikakor še ni popolna — je v letu 1938 v Združenih državah in Kanadi umrlo 831 rojakov (lani 796); od teh so avtomobili ubili 43 (lani 57) pri delu je bilo ubitih 29 (lani 23) in drugače ubitih — na lovu, pri padcu po stopnicah ali po ledu itd. je bilo 28 (lani 32); umorjenih je bilo 8 (lani 9), vlak je ubil nadaljnjih 8 (lani 3), in samomor je izvršilo 19 rojakov (lani 18).

V Južni Ameriki je letos umrlo 25 rojakov (lani 12).

Bellamyjev vpliv je viden zlasti v dveh delih naše književnosti, namreč v dr. Tavčarjevi povesti "4000" in v Janez Mencingerjevem "Abadonu". S predavanjem, kateremu so sledili zbrani ameriški profesorji in književniki z velikim zanimanjem, si je naš mlad Anthony Klanchar stekel za služeno priznanje in zahvalo.

Pogorelo je 8 (lani 9) rojakov. Retiriranih in deloma kaznovanih z zaporom ali globo za razne prestopke je bilo 35 rojakov.

V letu 1938 se je poročilo 368 slovenskih in polovično slovenskih parov (lani 162).

IZ JUGOSLAVIJE

sno zopet dobili zalogo blaga ter posebnim priporočam: SUHE GOBE, FI-NO AJDOVO IN KORUZO MOKO, PROSENO IN AJDOVO KAŠO, JEŠPRENJE, FIŽOL, BUČNO OLJE, KNAJPOVO IN RŽENO KAVO, itd.

ŠPANSKI ŽEFAN v š. po 30c in 50c. — MUŠKOPLET, LORBER JAGODE, MAJERON PLEVECE, OGERSKA PAPRIKA v š. po 25c in 40c.

KNAJPOVA ZDRAVILA, kakor KAMELICE, TAVZENTROŽE, ENČJAN, LAPUH, LIPOVO CVETJE, PLJUČNIK, BEZGOVO CVETJE itd. v š. po 25c in 40c.

MARIA CELJSKE KAPLJICE za želodec, velika stekla \$1.25.

Glavno zastopstvo in edina zaloga v Ameriki svetovno-slavnega "BAHOVEC PLANINKA" ZDRAVILNEGA ČAJA. — Cena 1 š. \$1.00, 3 š. \$2.90.

BLASNIKOVE ALI DRUŽINSKE PRATIKE po 25c komad.

Dokler bo zaloga trajala, bomo poslali z vsakim naročilom, ki znaša več kakor \$1.00 naš lep VELIK STENSKI KOLEDAR; z naročili \$2.50 ali več pa KOLEDAR in zraven še lep STAKROKRAJSKI PIPEP.

Pošljite naročilo takoj ali pišite po cenik. Dopolnila zadostuje.

STEVE MOHORKO CO.
704 SOUTH 2nd STREET
MILWAUKEE, WIS.

SKUPNA PRIREDITEV NEWYORSKIH DRUŠTEV

Tem potom v imenu združenih slovenskih društev Greater New Yorka prav prijazno vabimo vse rojake in rojakinje iz New Yorka in okolice na prvo domačo zabavo, vršeno se v soboto dne 4. februarja 1939 v Slovenskem Nar. Domu na 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y. Vstopnina prosta.

Ker bo to prva naša skupna zabava ali družinski večer ste naprošeni, da se je udeležite v kolikor mogoče velikem številu. Imeli bomo izvrstno domačo godbo; poleg proste zabave bo tudi pomarančni ples. Nadalje bomo imeli nekaj prav lepih dobitev, ki so jih združena slovenska društva dobila v dar ali pa kupila.

Tajniki raznih naših slovenskih društev v naši naselbini so prejeli pisma glede te zabave od podpisane. Apeliram ponovno na vse, da ta pisma za gotovo prečitajo pri vaših društvenih sejah, ter apelirajo na svoje članstvo, da se te naše prve domače zabave udeleže v velikem številu ter s svojo navzočnostjo pokažejo naklonjenost združenim slovenskim društvom in celi naši naselbini.

Pomnite, da s to domačo zabavo stopajo prvič v javnost združena slovenska društva v New Yorku, nadalje tudi pomnite, da je to zabava za vse in od vseh.

Nadalje naj še omenim, da je odbor omenjenih društev sklenil, da priredimo veliki spomladanski koncert z obširnimi programom in sicer v nedeljo popoldne dne 30. aprila 1939. Ta koncert se bo tudi vršil v Slovenskem Nar. Domu v Brooklynu, N. Y.

Z rojaskim in bratskim pozdravom, za odbor združenih slovenskih društev v New Yorku,

Anthony Svet. tajnik.

MILWAUŠKE VESTI.

Dne 26. decembra je v bolnišnici za pljučnico umrla 42-letna Jennie Ivanič iz Javorja na Primorskem. Zapušča moža in dva otroka.

Dalje je v bolnišnici umrl Martin Rebernišek, star 44 let in doma iz Majšperga pri Ptuj na Štajerskem. Umrl je naglo. Dve uri pred smrtjo je stopil na policijsko postajo v bližini svojega doma in prosil policije, naj ga odpelje v bolnišnico, ker se počuti slabo. Ugodili so mu in čez dve uri je umrl. Zadel ga je srčna kapa. Zapušča ženo in brata.

Zakonec John Tevž sta te dni v krogu svojih otrok in prijateljev praznovala srebrno poroko.

Nekaj posebnega!

Naročite še danes!

VSAKEMU, ki naroči Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1939, pošljemo...

PANORAMO SVETOVNE RAZSTAVE v tiskanih barvah. Razstavo lojše potuje mesec aprila 1939. Na razstavi ste lahko videli vse, kar je bilo v svetu. Na razstavi ste lahko videli vse, kar je bilo v svetu. Na razstavi ste lahko videli vse, kar je bilo v svetu.

OGROMNOST SVETOVNE RAZSTAVE V NEW YORKU DO SLEHERNEGA PRESENETILNA.

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR 1939

POVESTI ZGODOVINA HUMOR
ZEMLJEPISE GOSPODINJSTVO
NARAVOSLOVJE
RAZNOTEROSTI NAVODILA

50c s poštnino

Ne zamudite te prilike!

Slovenic Publishing Co.
216 West 18th Street New York, N. Y.

Na novega leta dan je avto povozil Hrvata Pavla Kasuna in ga pobil po glavi in prsih. Rojak Ludvik Ahčin se je navedel zagovarjati pred sodiščem zaradi avtne nesreče, katero je imel meseca maja m. l. in pri kateri je bila njegova hčerka ubita. Obtožen je bil, da je bil pijan, ko je zavezil v voz ulične železnice, toda Ahčin je dokazal, da je bil trezen in sodnik ga je oprostil.

Dve slovenski družini sta imeli "štorkljo" na obisku na novoletni praznik. Družina J. Zupan je dobila hčerko in družina Albert Maren dečka.

VILE ROJENICE.

Pri rojaku Franku Janša v Brooklynu, N. Y., so se te dni zgledale vile rojenice ter pustile za spomin krepko hčerko prvorojenke. Mladi oče je član društva sv. Frančiška Serafa št. 46, KSKJ v New Yorku. Mlada mati je pa najmlajša sestra znanega rojaka Anthony Sveta, zastopnika Glasa Naroda. Mati in otrok se počutita dobro. Čestitamo!

SMRTNA KOSA

Poročam vam žalostno vest, da je po več mesečni bolezni preminul na sveti večer rojak in mnogoletni naročnik našega lista Mr. John Vrtačnik.

Pokopni je bil rojen pred 70 leti blizu Litije na Dolenjskem in je bival tukaj v Saginaw, Mich., okrog 38 let.

Zapušča žalujejo vdovo in tri sinove. Edwin ima službo v poslovanstvu v tovarni za pohištvo, Joseph je učitelj na višji šoli in John Jr. je zaposlen v mestni hiši (City Hall).

Zapušča tudi hčer Mary, ki je žena nevoizvoljenega sodnijskega pravdnika, in sestro Mrs. Jack Brajdel v Detroit, Mich.

V starem kraju ima tudi nekaj polbratov in sestričev. Pokopni je bil po katoliških obredih pokopan na St. Andrew pokopališču.

Družini izrekam globoko sožalje. Dragi John, lahko naj Ti bo tuja zemlja!

Poročevalec,
Saginaw, Mich.

Za ljubitelje leposlovja

CYKLANEM. Spisal Janko Kersnik (136 strani.) Kersnik je pisal v Jurčičevem duhu. Svoj slog je znal tako prilagoditi Jurčičevemu, da je po Jurčičevi smrti uspešno završil njegove nekončane romane. "Cyklanem" je ena njegovih najboljših povesti.	MED PADARJI IN ZDRAVNIKI. Spisal Janko Kač. (117 strani.) Štajerski rojak Kač ni do svojega štiridesetega leta stopil v javnost. Nato je začel pisati krajše črtice, ki jih vsebuje ta zbirka, nato je pa zaslovel s svojim romanom "Grunt."	KLEOPATRA. Spisal Rider Hagard. (283 strani.) Zgodba o čudoviti egipčanski kraljici, ki je gospodovala vsemu takratnemu svetu. Rimski vladar je iskal milosti in ljubezni pri nji. Njeno razkošno in razuzdano življenje ter njena tragična smrt.
Cena \$1.00	Cena 85c.	Cena \$1.45
MOLOH. Spisal Janko Kač. (198 strani.) Pisatelj je segel v dobo, ko so začele graditi tovarne na Štajerskem in ko je vse vrelo v nje. Vrelo v nje in jih uničevalo. Strašno maščevanje razočarane matere.	IZZA KONGRESA. Spisal Ivan Tavčar. (548 strani.) Pisatelj je posegel v tem romanu v začetek devetnajstega stoletja, ko se je vršil v Ljubljani kongres, ko so se sestali trije cesarji. Kdor hoče poznati ljubljansko življenje onega časa, naj prečita ta roman.	KRISTOF DIMAČ. Spisal Jack London. (404 strani.) Eno najboljših del znanega ameriškega proletarskega pisatelja, ki je dober poznavatelj življenja vseh slojev, ker ga je sam doživljal. Njegova dela so prestavljena v vse kulturne jezike.
Cena \$1.00	Cena \$2.50	Cena \$1.00

Slovenic Publishing Company

KNJIGE Vodnikove Družbe ZA LETO 1939

V zalogi imamo knjige Vodnikove Družbe za leto 1939. Kdor jih hoče naročiti, naj pošlje:

\$1.35

LETOŠNJA ZBIRKA VSEBUJE SLEDEČE KNJIGE:

TRETJI ROD: Povest

Spisal LOJZE ŽUPANC

VEČNE VEZI: Povest

Spisal DR. IVO ŠORLI

KARADŽORŽEVCI: Zgodovina

Spisal: J. OROŽEN

VODNIKOVA PRATIKA

(4 KNJIGE)

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET : : : NEW YORK, N. Y.

NAPOLEONOVA LJUBEZEN

ZGODOVINSKI ROMAN

Nadaljevanje

(8)

"Morda ga pošilja cesar... Če visokost dovolite, da ga sprejmem —?"

"Si, si," je vzkliknila Pavlina, ki je pritrjevala samo po italijansko. "Treba ga je sprejeti, Marija. Prepliven je, da bi ba smeli zavrniti. Toliko reči ve in njegova beseda toliko zaleže pri cesarju, da se mu ni dobro zameriti. Tudi jaz sem z njim prijazna, čeprav mi ne ugaja Bog si ga evdi kako. Sprejmite ga tu zraven v malem salonu. Vrat pa ne zaprite. Tako bom mogla — upam vsaj — oddod vse slišati. A pazite se; bodite previdni v vsem kar rečete."

Nato je zazehala. Utrujena od tolikšnega napora, se je spet zleknila po svojih medvedjih kožah.

Policijski minister je nastopil povsem nepriljubeno, kakor prijatelj, ki ga se nima za zapupnika, ki si pa vendar prizadeva, da bi to postal.

"Madame," je rekel, "prišel sem vam poročati o nalogi, ki sem jo dobil od cesarja in od vas. Mislim, da sem našel hišo, ki bo hkratu ustrezala vašemu okusu in cesarjevemu namenu."

"Oh, res," je rekla Marija Walewska, "čisto sem bila pozabila..."

Fouche se je nasmehnil. — Pri njem je bil nasmeh samo bežen zmrdljaj.

"Preradi pozabljate vse, kar je važno za vašo udobnost, madame. Na srečo vas cesar ne pozablja in takisto ne prijatelji — mislim, da sem izmed prvih in najboljših — ki so tako srečni, da vam smejo služiti."

Marija Walewska se mu je zahvalila s prigrbom glave.

"Skoraj osramočena sem," je rekla, "ko vidim, da tisti minister, ki ima v državi največ posla zapušča toliko resnejše opravke in mi posveča svoj čas."

"Ne skrbite, madame, nobene dolžnosti ne zamenjavam. To ni moja navada. Priznam pa, da me vse, kar zadeva vas in kar je zaradi tega tako važno za cesarja, navdaja z najodkriteljnim zanimanjem. Hiša, ki sem jo osebnost obdelal, stoji ob Antinski cesti v mirni, zdravni četrti s senčnimi vrtovi. Zelo udobna je in čedna; spredaj ima vrt, zadaj pa dvorišče. — Razgled je na Houssayevo cesto in na majhna zagata, kjer lahko vozovi čakajo, ne da bi zbujaali pozornost. Cesar, ki sem davi govoril z njim, je rekel, naj jo kupim. Vendar sem

was hotel prej obvestiti in sprejeti vaše ukaze."

"Kar je cesarju po volji, je vsekako tudi meni prav," je dejala Marija Walewska, "sicer sem pa prepričana, da ste dobro izbrali."

"Cesar hiše ni videl na svoje oči, grofica, in jaz sem si jo mogel ogledati samo kot mož. Gotovo sem prezrl mnogo podrobnosti. Vi naj se vselite v to hišo, zato je tudi prav, da sami odločite, ali ustreza vašim željam. Če dovolite, vas popeljem tja..."

"Seveda," je rekla Marija Walewska, "mikalo bi me..."

"Saj se ni pozno. Moji konji so pred vrati. Če bi hoteli kar zdajle..."

Priroda, ki nanjo ni bila pripravljena, jo je vabila, in rada bi bila rekla da. Nič drugega ni bilo treba, da si vrže ogrinjale čez sivo svilen obleko. Misel, da bo imela svoje lastno stanovanje, kjer bo lahko živela zase, ji je zelo ugajala, kajti razkošje in okolica v domu kneginje Borgheske, ki je tesnila. Pavlina je bila v bistvu res da ljubezniva in doobra, ali njen način govorjenja, njena muhavost in njena navada, da je nastopala kakor boginja, vse to je časih motilo Marijo Walewsko. Hrepenela je po miru, v kakršnem je bila živela toliko časa in po kakršnem je bila živela toliko časa in po kakršnem je čutila zdaj, ko je bila presajena v ta razgibani in izpremenljivi svet, čedalje nujnejšo potrebo.

Vendar je takoj pomislila, da se mora ozirati na gostiteljsko muhavost. Zato je odgovorila:

"Dopolodne pač ne bom ute gnila, ogospod minister. Kneginja gleda na točnost pri obedih, in bojim se, da ne bi bila za časa doma."

"Torej popoldne?"

"Popoldne nisem oddana. Rada si ogledam hišo."

"Torej dovolite, gospa grofica, da pridem ob štirih po vas?"

"Seveda. Sicer pa — ali ne bi mogla iti sama? Preveč časa sem vam že utrgala."

"Ne vem, kako naj bi ga bolje porabil kakor v vaši službi. Vsaka prilika, da vam pokazem svojo vdanost in občudovanje, mi je dragocena."

Marija Walewska je zardela.

"Hvala vam, gospod minister. Če hvaležno sprejemam vdanost moza, ki se ponaša z vašimi služugami — s čim bi mu mogla zbuditi občudovanje, pa res ne vem."

Tolikišna nepriljubljenost ga je spravila v zadrego. Hotel se je rešiti z nabuhlim poklonom, kakršni so ustrezali okusu tistega časa: "Ali ne veste, madame, da je vaša lepota oslepila ves dvor?"

Toda Marija je odkimala, in Fouche je spoznal, da je na napačni poti. Tako si ni mogel pridobiti njenega zaupanja. Zatekel se je torej k odkritosti in poštenjstvu, ki sta bili njegovi najljubši ukani. Podzival se je ter dodal:

"Gospa grofica, to, da sem vas videl, je vsekako zadostoval, da me je navdalo s spoštljivo simpatijo do vas. Če bi jo izvolili milostno sprejeti, bi bila to zame največja sreča. Moja edina želja je, da bi vam mogel zmerom koristiti. In čimamte kake zavistnike ali nasprotnike, Bog mi je priča, da bodo tudi moji nasprotniki."

"Hvaležna sem vam za te dobrohotne namene. Tudi vi boste imeli v meni prijatelja. Vendar upam, da bom mogla živeti v Parizu tako skromno življenje, da ne bom zbuja la nikomur ne zavisti ne sovraštva."

"Majdi ste, madame; in dovolite — zdaj smem že reči — staremu človeku, da vam pove: slabo poznate svet, posebej na našega. Že dva dni govore v palači in v mestu samo o vas. Cesarica je vznemirjena. Ta mah si prizadeva, da bi zvedela kar moč mnogo o vas, o vaših zvezah in vaših načrtih. Ne morete si misliti, česa je zmožna v svojem ljubosumnju. Ta ženska je polna zvijač. A jaz bom stvar že uredil. Saj ne bo prvič, da ji izpodnesem načrte. Ne mara me, a jaz nje tudi ne maram. Mnogokrat obvestim cesarja o gorju, ki ga povzroča s svojimi spletkami."

Grofica Walewska je rado vedno poslušala tega ministra, ki je bil dovolj drzen, da se je upal tako govoriti o ženi svojega vladarja. Sprejem, ki ji ga je bila pripravila Jožefina, jo je bil užal. Bala se je pa ni. Vedela je, da se sme zanesti na Napoleona. Ali ni zmerom pozabila vsega grenkega, kadar je začela besedo iz njegovih ust?

Med tem je Fouche nadaljeval: "Ne mislite, da me navdaja do cesarice osebna mržnja. Dolgo časa sem jo pri Napoleonu opravičeval in podpiral. Da, pomagal sem celo njenim prijateljem in sorodnikom. Jožefina mi ni odvzela svoje milosti, ampak jaz sem sklenil končati z njo, ne zaradi sebe, ampak zaradi cesarja. To ni primerna žena za naša vrsta. Njima nima ne resnobe ne nastopa, ki ga terja njen stan. Njena ramena so prešibka, njena glava prelahka, da bi nosila to dostojanstvo: cesarica! Ona, ki niti Bonapartovega imena ni znala ohraniti neomadeževanega!"

Tu je Fouche pritajil svoj neprijeten glas in jel šepetati: "Pa tega ji ne očitam. Borim se proti nji povsem odkrito, iz političnih razlogov, ki so vsakomur znani. Jožefina ob prestolu je cesarju vir zadrege in živja nevarnost zanj. Sama sicer skriva, a vendar je šest let starejša od njega; nikoli mu ne bo mogla dati naslednika. In tako se utegne pravični red, ki ga je cesar s tolikšnim trudom zgradil, vsak trenutek spet zamajati. Bourboni in Mitavi in v Londonu ne bodo nikoli nehali upati, da jih znova pokličejo na prestol. Da bi pospešili ta razvoj, snujejo venomer nove zarote. Jakobinci in Angležji jih iz sebičnosti posnemajo. V tem je nevarnost. Čeprav jo odbijam, se vrača spet in spet."

Ob tem zabavljanju na Jožefino Marija Walewska ni bila opustila svoje udružanosti. Ko je pa slišala zadnje besede, se je zdržnila.

"Oh, gospod minister," je rekla, "od onega večera v Tuilerinah moram venomer mi-

sliti na to zaroto. Govorila sem o nji s cesarjem. Odgovoril mi je, da je stvar neznatna. Ali je res?"

"Ne, grofica," je resno odgovoril Fouche, "zaupno vam lahko povem, da nikakor ni bila neznatna. Toda ukrenil sem, kar mi je velevala previdnost, in kakor hitro so se hoteli zarotniki lotiti dejanj, so mi padli v mrežo. Včeraj sem dal s sarjevim dovoljenjem vse tri vodje podjetja — nekega rojalista iz Bretanje in dva emigranta, ki sta izgubila državljanstvo — prijeti in spraviti v vojaško jetnišnico v Vincennesu. Drevi jih postavijo pred vojaško sodišče in jutri ob zori bodo mrtvi."

S tankih ustnic bivšega člana konventa je padla ta beseda kakor rezilo giljotine. Marija Walewska je žalostno sklenila roke:

"To je grozno, to je grozno! In ti ljudje so res krivi? Ali je

njihova krivda zanesljivo dokazana?"

"Povsem zanesljivo. Prisegli so bili, da pri prvi paradiphotne garde zabodejo cesarja."

"Ali se ne bojite, da bi utegnulo takšno strogo postopanje zagreniti duhove in še polnetiti sovraštvo do cesarja? — Tega se je vendar tudi bati."

"Narobe, madame, takšni strašilni zgledi so potrebni. — Treba je udariti pravilno, hitro in močno, da ni treba prepogosto udarjati. To je moj način. Še vselej je obrodil za cesarja samo najboljše posledice."

"Če bi vedeli, gospod minister, kako me skrbi! Zelo vam bom hvaležna, ako boste tudi v bodoče tako dobro varovali cesarja. Na žalost je zelo ne previden in se kar prerad izpostavlja nevarnosti."

"Da — ali jaz bedim. — Dokler sem na svojem mestu, sem

porok za njegovo življenje. Ne bojte se torej ničesar, madame."

Ohrabil se je in dodal: — "Midva skupaj bova dovolj močna, kadar koli ga bo treba ljubiti in braniti."

Marija Walewska ni trenila z očmi pri tem stavku, s katerim ji je Fouche razločno ponudil zvezo. Foucheju se je bilo med razgovorom torej le posrečilo, da je neopazno speljal besedo na zaroto, čeprav mu je bil Napoleon prepovedal govoriti z Marijo Walewsko o takih rečeh. S tem je hotel grofico najprej prestrašiti, jo nato pomiriti, ji zbuditi zaupanje vase in se ji pokazati nestrpnega. Gospa Walewska je tako malo vedela o razmerah v Franciji, da je morala biti do zveza za take besede, posebno še, ker ji je bil cesar pohvalil velike zmožnosti tega moža. Da se ji je hotel prikupiti, bi ji bilo gotovo vse eno. A to,

da se je kazal tako vnetega za Napoleona in se je tako odločno zavzemal za njegovo varnost, ji je moral iti do živga. Marsikaj hudega je bila slišala o policijskem ministru, saj so celo zunaj francoskih meja govorili o njem. Toda otroško srce Marije Walewske je nehalo slepo zaupati pridvornikom.

Ali je Fouche v resnici vdan cesarju? Ali lahko Marija Walewska zaupa temu bistroumnemu in žilavemu možu? — Citajte ta krasni zgodovinski roman v prihodnji prilogi.

Ko obnovite naročnino, pridajte še 50 centov za S. A. Kolar za leto 1939.

Knjige, katere toplo priporočamo

MORSKI RAZBOJNIK. Spisal Fred. Marryat. (193 strani.) V duhu čitatelja oživi romantika v najbolj pestrih barvah. — Kri in ljubezen. — Viteštvo in maščevanje. — Časi, v katerih sta spretnost in gibčnost odločevali. Cena 85c.

MORSKI VOLK. Spisal Jack London. (328 strani.) — Eden najboljših romanov znamenitega ameriškega pisatelja, ki je pisal svoje romane največ po svojih lastnih doživljajih. Roman je zanimiv od prve do zadnje strani. Čitatelj ga ne bo odložil, dokler ga ne bo prečital do konca. Cena \$1.25

OD ŽIVLJENJA STRTA. Spisal M. J. Brene. (337 strani.) Strašna usoda šestnajstletne mladenke, ki je iz radovednosti zašla v nepoznano življenje ter prežgodač padla po krivdi drugih. Povest je pisana v obliki dnevnika. Cena \$1.50

OGENJ. Spisal Henry Barbusse. (337 strani.) Pretresljiv opis prizorov iz svetovne vojne. Edinole mojster kakor je Barbusse je mogel napisati kaj takega kot je "Ogenj." Cena \$1.00

ODISEJ IZ KOMENDE. Spisal Ivan Pregelj. (269 strani.) Opis lanberskega gospoda bo ostal v spominu slehernemu, ki ga bo prečital. Pregelj je mojster sloga in jezika. Prišteva jo ga med najboljše sodobne slovenske romanopisce. Poleg romana vsebuje knjiga še nekaj krajših črtic. Cena \$1.50

ZGODBE ZDRAVNIKA MUZNIKA. Spisal Ivan Pregelj. (98 strani.) Pregelj je eden najboljših slovenskih pisateljev. Ta zgodovinska povest prav nič ne zaostaja za njegovimi drugimi deli. Pregelj je globok, navzlic temu pa lahko razumljiv tudi preprostemu človeku. Cena 70c.

POD KRIVO JELKO. Spisal Peter Bohinc. (160 strani.) Rokovnjači na Gorenjskem. — Črni graben. — Veliki Grog. — Primeri rokovnjaške govorice. Povest temelji na zgodovinskih virih ter je poleg Jurčičevih "Rokovnjačev" svojevrstna v slovenski književnosti. Cena 55c.

POD SVOBODNIM SOLNCEM. Spisal Franc S. Finigar. 2 zvezka 300 in 368 strani.) Po izjavi kritikov je to najboljši zgodovinski roman. Opisuje življenje starih Slovincov. Mladega Iztoka je zanesla pot v Biznane, današnji Carigrad, kjer se je seznanil z Ireno ter se zaljubil v njo. Cesarica si je zamen prizadevala ujeti ga v svoje mreže. Cena \$4.00

POSLEDNJI DNEVI POMPEJA. Spisal Bulver. (2 knjigi in 280 strani.) Zgodovinski roman iz časa, ko je bohtelo razkošno življenje v Pompejih in Herkulanumu. Borbe s amfiteatru. Spletke egipčanskega "čarovnika." Glauk in njegova ljubezen. Strašna usoda. Cena \$1.25

PUSTOLOVŠČINE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA. Spisal Jaroslav Hašek. (2 zvezka 263 in 230 strani.) Če se hoče od srca nasmehati, čitajte to delo slavnega češkega humorista. Britka satira na staro Avstrijo. Švejkove pustolovščine ne izvajajo iz človeka samo smeha, pač pa krot. Cena \$2.40

POVESTI IZ DNEVA IN NOČI. Spisal Guy de Maupassant. (157 strani.) V knjigi je zbranih dvajset najboljših črtic slavnega francoskega pisatelja. Vse od prve do zadnje so skrajno zanimive ter neprekosljive po svoji vsebini. Maupassant je eden najboljših čitanih pisateljev. Cena \$1.00

ROMAN TREH SRC. Spisal Jack London. (432 strani.) Ena najbolj zanimivih in najdaljših povesti slavnega ameriškega pisatelja. Ko je človek prične čitati, se ne more odtrgati od nje. Jack London je mojster opisovanja, navzlic temu je pa roman na vso moč živahen in zanimiv. Cena \$1.50

SAMOSILNIK. Spisal Anton Navačan. (153 strani.) Knjiga vsebuje deset povesti slovenskega pisatelja Novčana, ki se je proslavil s svojo zbirko "Naša vas." Snov je povečini vzeta iz življenja naših rojakov iz bivše Štajerske. Cena \$1.50

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. Spisal Ivan Pregelj. (253 strani.) Tragična usoda župnika Golje, potomca tolminskega puntarja. Njegova puntarska kri je prav do smrti kljubovala. Knjiga vsebuje poleg drugih črtic tudi dve klasični pridigi Tomaža Rutarja. Cena \$1.50

TARZANOVE ŽIVALI. Spisal Edgar Burroughs. (294 strani.) Nadaljevanje "Tarzana," ki je že vsaj po imenu znan vsakemu omikanu. Dasi je snov povesti neverjetna, se lahko čita in se človek polagoma tudi v neverjetnost vživi. Cena 85c.

TOLOVAJ MATAJ. Spisal Franc Milčinski. (151 strani.) Naš najboljši humorist je zbral v tej knjižici nekaj črtic, ki so tako ljubke in pristrne, da čitatelj ob čitanju zares uživa. Posebno zgodba o Cefizlju je naravnost klasična. Cena \$1.00

UMIRAJOČE DUŠE. Spisal Ilka Vašte. (220 strani.) Roman iz stare Ljubljane. Značaji so izrazito opisani, istotako tudi takratne navade. Ljubljana nam je povečini znana iz začeta sedanjega stoletja, kdor jo pa hoče poznati iz prejšnjih stoletij, naj prečita ta roman. Ne bo mu žal. Cena \$2.50

CVETJE V JESENI. — VISOŠKA KRONIKA. Spisal Ivan Tavčar. (418 strani.) "Cvetje v jeseni" in "Visoška kronika" sta najboljši dela pisatelja Tavčarja. Kritika je soglasnega mnenja, da je v teh dveh delih prekosil samega sebe. Obe sejanji se vršita v Škofji Loki oziroma v Poljanski dolini. Cena \$2.50

ZADNJA NA GRMADI. Spisal Franc Jaklič. (268 strani.) Tudi dolenska Ribnica je imela svoj čarovniški proces. Pisatelj Jaklič je na podlagi zgodovinskih virov dobro opisal preganjanje in kaznovanje "čarovnic," ki so bile sicer povsem nedolžne ženske. Cena \$1.00

ZADNJA PRAVDA. Spisal J. S. Baar. (184 strani.) Povest je prevedena iz češčine. Ob čitanju se čitatelj vživi v življenje nam sorodnega češkega človeka. Baar je priznan češki pisatelj, in boljše prevoda si skoro ne moremo želeli. Cena 85c.

ZLOČIN V ORCIVALU. Spisal E. Gaborian. (246 strani.) Gaborian je bil bolj ustvarjen za detektiva nego za pisatelja, dasi je tudi kot pisatelj nedosegljiv. Čitatelj ne reši v romanu zagonetke, dokler ne prečita do konca. Cena \$1.00

ZIVI VIRI. Spisal Ivan Matičič. (411 strani.) Najznamenitejša delo pisatelja "Na krvavih poljanah." Pisatelj je segel v najbolj zgodnjo zgodovino ter mojstrsko razvil snov do današnjih dni. Lepo vezana knjiga bo kras vsaki knjižnici in vsak jo bo čital z zanimanjem. Cena \$2.00

AGITATOR. Spisal Janko Kersnik. (99 strani.) Janko Kersnik je poleg Jurčiča najbolj znan in priljubljen slovenski pisatelj, kar jih je živelo v drugi polovici devetnajstega stoletja. Njegovega "Agitatorja" bo sleherni čital z užitkom. Cena \$1.00

HOI CESARJA MONTEZUME. Spisal M. Rider Haggard. (383 strani.) Delo, ki zavzema odlično mesto v svetovni literaturi. Napeto do skrajnosti. Čitatelj bo roman z užitkom prečital od začetka do konca. Cena \$1.50

Knjige Družbe sv. Mohorja

SEST KNJIG

1. Kolar za leto 1939
2. Zgodovina slovenskega naroda
Spisal DR. JOS. MAL
3. Življenje svetnikov
4. Slovenske večernice POVEST—"IZUM"
Spisala Metod Jenko in Viktor Hassl
5. Čuda narave
Spisala MARIJA AHACIC
6. Ura čiščenja

VSEH ŠEST KNJIG za \$1.35

Naročite pri:

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Slovenic Publishing Company

Kratka Dnevna Zgodba

A. G.

PONAREJENI DRAGULJ

Neke pletne sobote se je se-
kala Margareta s svojim ženi-
nem, ki je bil pisarniški urad-
nik. Hitela sta mimo odprtih
izložb. Tedaj je zagledala de-
kle, ki se je nasmehala. To je
bila krasna ponarejena prstan-
in si ga zaželela. Njen Drago
jo je zavrnil, da ji ne more ku-
piti prstana, ker je pred kon-
cem meseca in ni imel denarja.
Dekle pa ni odnehalo in ob-
ljubil ji je prstan, če pojde z
njim naslednji dan na sprehod.
Mladenka mu je obljubila.
"Počakaj nekoliko," je de-
jal mladenič, ko sta prišla do
hiše njegovega gospodarja. Že
je odhitel po stopnicah. Ker
mu je odvetnik, ki je bil prija-
telj njegovega očeta, vse za-
upal, je imel pod svojim klju-
čem tudi dnevno blagajno. —
Zdaj jo je odprl in vzal nekaj
drobiža, ki ga je sklenil preve-
sti prihodnjega meseca vrniti.

Ko se Drago vrne, ne najde
zaročnice, kajti zločinec jo je
zavlekel za grmovje. Kliče jo,
a nihče se mu ne odzove. Za-
mišljen odhaja na kolodvor,
pripravljen, da bo dobil izvoljen-
ko med drugimi izletniki, ki
so prispeli iz mesta. Ko dospe
na domačo postajo, počaka, da
ljudje odidejo, a Margarete ni
nikjer.

Naslednji dan so vsi časopisi
poročali, da so našli zadavljeno
ljubko tipkarico Margareto N.,
ki jo je morilec zadavil zavoljo
nič vrednega ponarejenega
briljantnega prstana, ki je bil
vreden komaj deset dinarjev.
Morilec so prijeli, bil je neki
jetnik, ki je pobegnil iz kaz-
nilnice.

Nedelja je bila zelo lepa.
Drago in Margareta sta šla na
izprehod. Kako se je deklica
veselila, kadar se je ozrla na
roko, kjer se je blestel prstan
s ponarejenim iskrenim se-
mrljem smaragdne barve.
Ko sta prišla na majhno ko-
šeno blizu krčme, sta skleni-
la ostati in naravi in malicati
zunaj na prostem. Drago je
odšel v krčmo po pivo, krh in
prigrizek.

Margareta je ostala sama.
Vsa se je zamislila v blesteči
smaragd na svojem prstu, ki se
je zapeljivo spreminjal na son-
cu. Deklica ni opazila, da so
zrle iz za grma vanjo divje, s
krvjo podplute oči in se vsesale
v njen prstan.

Im že je skočil nekdo nanjo
in jo prijel daviti.

Zapeli so pod večer zvonovi.
Košenica je molčala. Na tleh
je ležala mladenka zadavljena.
Krepkiji zločinec so ji nena-
doma vzeli življenje in jo za-
dusili kakor nežno golobico.
Poslovila se je od življenja v
svoji beli obleki z zlatimi las-
mi. Ponarejeni dragulj pa je
odnesel morilec s seboj.

Dragov gospodar je v pone-
deljek slučajno zahteval dnev-
no blagajno. Mladenec mu jo
je izročil in priznal, da si je
nekaj malega izposodil iz nje.
Šef ga ni odslovil, a Drago je
kmalu spoznal, da mu ne zau-
pa več. Poiskal si je drugo
službo, kjer si je kmalu pridobi-
bil zaupanje, postal je samo-
stojen vodja pisarne in se ože-
nil.

Večkrat se je spomnil tiste-
ga nesrečnega dogodka in Mar-
garete, ki je bila njegova prva
ljubezen.

Ko je bil starejši, se je ven-
dar čisto vprašal, če ni bilo
rec tiste deklice preveč lah-
komiselno, saj je vedela, da
fant nima denarja, pa ga je
vendar silila, naj ji kupi pr-
stan. Bila je pač navezana na
dragotino in s prstanom, ki ni
ga je komaj priprčila, si je
prihvatila — lastno smrt.

Pevka in vohunka

Pariški porotniki so nekdanj
slovesno rusko pevko Nadjo
Plevicko-Skoblinovo obsodili
zavoljo sodelovanja pri ugra-
bitvi generala Millerja, na 20
let ječe.

Izginot general Miller je
imel pomembno vlogo v boju
proti boljševizmu. Ob razpadu
carske Rusije in izpraznitvi
Krima, je odšel na polarni
krog, kjer je na skrajnem kon-
cu ruske države, v tedaj še ne-
pomembnem ribiškem gnezdu
Murmansk ob sodelovanju au-
tante organiziral odpor proti
boljševikom. Dve leti se je
držal prostovoljci so se javlja-
li v njegovo vojsko od vseh
strani in Angleži in Francozi
so jih za prvi čas opremljali
z vsem potrebnim. Več pa au-
tanta za Millerja in njegove
ljudi ni storila. Izogibala se
je vsakega odločilnega koraka
in na kakšno ofenzivo ni
bilo misliti. Ko so se Angleži
in Francozi v poletju 1919 na-

zadnje umaknili, ni Millerju
preostajalo drugo, nego da je
šel razočaran za njimi. V Pa-
rizu je potem organiziral zve-
zo bivših ruskih bojevnikov, ki
jo je vodil do svojega skriv-
nostnega konca.

Žena generala Skoblina, naj-
ožjega Millerjevega sodelavca,
ki je po Millerjevi ugrabitvi
sprva izginila, a so jo sedaj ob-
sodili, ima za seboj dokaj ro-
mantično preteklost. Po vsej
Rusiji so jo v zadnjih letih
pred vojno poznali kot "žen-
skega Saljapina". Tej ženski
oz tujstva je bila namenjeno,
da je malo upoštevano rusko
narodno pesem spravila spet
do časti. Kot 12-letno kmečko
dekle je Nadja Plevicka po-
begnila iz rodne vasi v okolišno
mesto. Da ne bi umrla od gla-
du, je pela po cestah. Potem
je v zboru ruskih pevcev roma-
la iz mesta v mesto in je pre-
pevala s svojim krasnim gla-
som pred bogatimi trgovci in
dobičkarji. Po 10 letih nestal-
nega življenja jo je obšla mi-
sel, da bi nastopila kot solist-
ka. Saljapin, ki jo je slučajno
slišal, je bil navdušen nad na-
činom, kako je pesmi predvaja-
la, čeprav ni poznala niti not.

Ko je postala slavna in si
nabrala celo imetje, se je vr-
nila v svojo vas, kjer si je ku-
pila zemljišče. Med vojno je
odšla kot bolniška strežnica na
fronto. Kot navidezna smrtna
sovražnica rdečih se je potem
udeležila državljanske vojne
na strani belogardistov. Po-
ročila se je s častnikom, po-
znejšim generalom Skoblinom
in ustvarila pesem "Zasnežena
si, mati Rusija," ki se ob nje-
nih zvokih zasolijo oči vsem
ruskim beguncem ker jih spo-
minja na izgubljeno domovi-
no.

Kako strela z jasnega je za-
dela kroge ruskih emigrantov
vest, da je ta ženska, ki je bila
videti vedno najhujša nasprot-
nica boljševiškega režima in ki

BLAZNIKOVA
Pratika
za leto 1939
Cena 25c
+ poštino vred.
"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

je po svojem možu imela velik
vpliv v ruski emigrantski or-
ganizaciji, v resnici skrivna
agentka Moskve, da je že leta
1918 bila v službi krvnika
Dzeržinskega in da ji gre po
priliki glavna vloga pri ugra-
bitvi generala Millerja. Mnogi
še danes tega ne morejo verje-
ti. Toda preiskava je spravila
na dan stvari, po katerih je v
to težko dvomiti, in razprava,
ki je bila polna razburljivih
senzacij, je ta sum samo potr-
dila. Kakor je bilo splošno
neverjetno, tako je danes go-
vo, da je Plevicka igrala dvoj-
no igro in da je mnogo let na
najbolj grd način izdajala svo-
je rojake brez domovine, ki so
ji zaupali. V ruski duši so pač
mnogi prepadi — in sovjetski
denar ima tudi svoje vabe.

STAR ČIKAŽAN V BOLNICI

S senuth Bend. Ind., je imel
John Mubi, bivši star Čikažan
slab "krizmus." Moral je v
bolnišnico, v kateri so mu iz-
rezali 10 palecev dolg slepič, ki
ga je napadel z vnetjem tik
pred prazniki. Zdaj se mož
počuti dobro in želja vseh, ki
ga poznajo je, da hitro ozdravi.

ŠKODA ZARADI MRAZA.

Kakor od drugod, poročajo
tudi iz bivše Avstrije o mnogih
požarih med nastopom sedanje-
ga sibirskega mraza, ki jih ni-
so mogli obvladati. Zelo mno-
go požarov po vaseh in manj-
ših mestih niso mogli pogasiti,
ker je bila voda v mlakah za-
mrznjena ali ker je zamrznila v
ceveh, ko so odstranili ledeno
skorjo z mlak. V Kindbergu
je nastal požar v neposredni
bližini hiše, v kateri stanuje
poveljnik gasilev. Pomoč je
prišla z veliko zamudo, ker
motorji gasilnih avtomobilov
zavlejo mraza niso hoteli steči.

Na Dunaju samem, kjer je
tudi nastalo več požarov, stvar
ni bila tako huda. Tam so ga-
silski avtomobili pripravljeni
tudi za zimsko delo in je tudi
preskrba z vodo v velikem me-
stu boljša nego v provincial-
nih krajih. Vodne cevi so po-
ložene tako globoko v zemljo,
da jim mraz ne more do žive-
ga. Njih voda tudi ni teko
preohlajena kakor v odprtih
mlakah in ribnikih, tako da v
gasilskih ceveh ne zledeni. Za
io dunajski gasilec posebne pri-
bistrante, ki bi zamrznil, ima-
prave, ki delujejo hitro.

RAJ ZA DEKLETA.

Najnovejša statistika izkazu-
je v bolgarski prestolnici 31-
233 odraslih neporočenih mo-
ških in samo 19.048 žensk, ki
se lahko poroče. Iz tega bi bi-
lo sklepati, da dobe sofijska
dekleta z lahkoto svojega hiš-
nega tirana. Resnica pa je,
kakor kaže statistika o poro-
kah, baš nasprotna.

Odločilni činitelji so skušali
ugotoviti, zakaj se dekleta, ki
so vendar v takšni manjšini,
tako nerada poroče oziroma
zakaj jih samski moški tako

Pozor rojaki!

KADAR nameravate potovati v stari kraj:

KADAR hočete poslati denar v stari kraj:

se zaupno obrnite na nas, in postreže-
ni boste točno in pošteno. Dolgoletna
skušnja Vam to jamči.

Pišite po brezplačna navodila in pojasnila na

SLOVENIC PUBLISHING CO.
::POTNIŠKI ODDELEK "GLASA NARODA"::
216 West 18th Street
New York, N. Y.

malo mirajo. Poopraševanje
je pokazalo, da imajo mlada
dekleta pač toliko snubačev,
da jim je težko odločiti se za
"pravega" po drugi strani pa
so v mnogih primerih zado-
voljna s tem, da jih stalno va-
bijo in snubijo na vseh straneh.
Lepo dekle s 25 leti je odgovo-
rilo, da je odbilo že kakšnih
30 poročnih ponudb, ker se ne
če vezati in ima svobodno živ-
ljenje prerado.

VULKANI IN TOPLOTA.

Že Benjamin Franklin je o-
pazil, da prestreže vulkanski

prah solnčno svetlobo in po-
vzroča tako padec temperatu-
re. W. J. Humphreys razlaga to
podrobneje. Vulkanski prah
lahko plava po stratosferi dve,
tri ali štiri leta, kjer lomi in
razpršuje solnčne žarke. De-
belejši prah pa lahko nasprot-
no te žarke absorbira in s tem
zviša toploto. Ostre zime v le-
tih 1884 in 1886 so zakrivil iz-
bruh japonskega vulkana A-
sane. Leta 1816 je bilo brez
poletja. Hlad mraz leta 1912 je
zakrivil pepel nekega ognjeni-
ka na Aljaski.

Naročniki!

Pazite na ŠTEVILKE poleg naslova, ki pomenijo: prva mesec, druga
dan in tretja pa leto, kdaj vam naročnina poteče. Naprimer: —
1. 5. 39

TO POMENI, da vam je naročnina potekla 5. jan. 1939

Pošljite pravočasno, da nam pritrinite nepotrebno delo pošiljanja
opominov.

GLAS NARODA, 216 W. 18 St., New York

Karl MAY

IZ BAGDADA V ŠTAMBUK

4 knjige, s slikami, 627 strani

VSEBINA:
Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. —
Na begu z Goropa. — Družba En Nast.

Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami

VSEBINA:
Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kak-
sem v Mekko romal. — Pri Šamarih. — Med
Jezidi.

Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

VSEBINA:
Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med
dvema ognjema.

Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

VSEBINA:
Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Miridit. —
Ob Vardarju.

Cena \$1.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani

Kovač Šimen. — Zaroka z zaprekami. — V glob-
njaku. — Mohamedanski svetnik

Cena \$1.50

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi sen-
ci" pri "Oboževalcih ognja", "Ob Vadarju";
kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju
in njegovi poslednji poti"? — Kdo bi ne hotel
spoznati "Winnetova", idealnega Indijanca, ki mu
je postavil May s svojim romanom najlepši spo-
somenik?

SATAN IN IŠKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani

VSEBINA:
Izseljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Ne-
varnosti nasproti. — Almaden — V treh delih
sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na
divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dediči.

Cena \$3.50

WINNETOV

12 knjig, s slikami, 1753 strani

VSEBINA:
Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. —
Nšo-či, lepa Indijanka. — Prekletstvo zlata.
— Za detektiva. — Med Komanči in Apači. —
Na nevarnih potih. — Winnetovov roman. —
Sans Ear. — Pri Komančih. — Winnetova smrt.
— Winnetova oporoka.

Cena \$3.50

ŽUTI

4 knjige, s slikami, 597 strani

Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Konč-
no. — Rih in njegova poslednja pot.

Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva
številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam priha-
nite nepotrebno dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročni-
no pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo
pa plačate našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed
zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravi-
čeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov nase-
ljenih. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Lauslin

COLORADO:

Pueblo, Peter Cullig, A. Saffin

Walsenburg, M. J. Bayak

INDIANA:

Indianapolis, Fr. Zupanič

ILLINOIS:

Chicago, J. Bevil

Cleora, J. Fabian (Chicago, Cleora
in Illinois)

Joliet, Jennie Bambich

La Salle, J. Spedich

Mascoutah, Frank Augustin

North Chicago in Waukegan, Math.

Warick

MARYLAND:

Kitzmillier, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:

Detroit, L. Plankar

MINNESOTA:

Chisholm, Frank Goude, J. L. Januš

Ely, Jos. J. Peshel

Eveleth, Louis Goude

Gilbert, Louis Vessel

Hibbing, John Forde

Virginia, Frank Hrvatic

MONTANA:

Roundup, M. M. Fanian

Washoe, L. Champa

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick

NEW YORK:

Brooklyn, Anthony Svet

Glenside, Karl Strubbe

Jodie Hall, Frank Mende

OHIO:

Barberton, Frank Truba

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kar-

linger, Jacob Resnik, Jož. Stupnik

Girard, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Kumbe

Youngstown, Anton Kikaj

OREGON:

Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:

Bessemer, John Jevnikar

Broughton, Anton Ivavec

Conemaugh, J. Brezovec

Coverdale in okolica, Mrs. Ivana

Kupnik

Export, Louis Zupanič

Farrell, Jerry Okora

Forest City, Math Kamin

Fr. Blodnikar

Greensburg, Frank Novak

Homer City, Fr. Ferencak

Johnstown, John Polnate

Kraya, Ant. Tauselj

Luzerne, Frank Balloch

Midway, Juna Zust

Pittsburgh in okolica, Philip Progar

Steelton, A. Hren

Turtle Creek, Fr. Schifrer

West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:

Milwaukee, West Allie, Fr. Skok

Sheboygan, Joseph Kakeš

WYOMING:

Rock Springs, Louis Tachar

Diamondville, Joe Kotha

Vsak zastopnik izda potrdilo za svo-

to, katero je prejel. Zastopnika toplo

priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

SLEHERNI

včasih greši.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. R.

28

"Zelo ste dobri, milostljiva gospica. Hvala vam. Si- cer je samo na sebi brezpomembno in temu ne morete pripri- sovati nikake važnosti. Zelo srečnega se čutim, da morem služiti vašemu očetu. Mislim, da to razumete."

Joana z ljubeznivim nasmehom skloni glavo.

"Razumem. Kje pa je moj oče?"

"Šel je v malo sobo za čajanko."

"O, vem, da nimajo navade piti čaja v veliki obednici, temveč v mali sobi. In tega se bomo tudi držali. Pojdite."

Gunter pomaga Joani obleči jopič iz kožuhovine, nato pa gresta vstrie in si oba prizadevata, da se mirno pogovarja- ta. Kmalu sta na mestu.

Pred sobo za čaj je slonelo mnogo desk, katere so od- ložili obiskovalci. Kadar so prišli s prostega, so takoj šli v sobo in največ v športnih oblekah. Kot po vseh športnih krajih, tako so tudi tukaj ostali gostje ves dan večinoma v več ali manj elegantnih športnih oblekah, šele zvečer so si nadeli večerne obleke za večerjo, za baro, alo za kako drugo priložnost.

Veselo življenje vlada v prijazni sobi, ki se je nahajala v švicarski gorski koči. Prostor je bil zelo obiskovan; Rudolf Werder sede k mizi, ki se ni bila zasedena. Ko sedi sam, opazuje goste; in to more storiti neopaženo, ker ima naočnike.

Ko Joana in Gunter vstopita, se obrne. Na obrazih obeh je bilo prav lahko mogoče opaziti gotovo razburjenje. Na- vzle elegantnosti, ki je vladala na tem kraju, so vsi gostje z veliko radovednostjo gledali mladi par. Tudi Rudolf Wer- der sponosom gleda svojo hčer in njenega stasitega spremlje- valec, ki ga je že tako zaprl v svoje sree, da ga v rosnici ne smatra več za svojega tajnika.

Tekom kratkega časa, ko je bil sam, je primerjal okoli sedeče mlade ljudi in — skoro si je sam rekel — svoja otroka. Redkokdaj je bilo v tako tesnem prostoru videti toliko veselih, lepih ljudi, tako zelo negovanih žensk in izrazitih moških obrazov, plamtečih oči, krasnih postav! Takaj je človeka obdajala izbrana popolnost, kar je mož in žena.

Pa vendar: ali ni bil Joana obraz v izrazu bolj duhovit, ali njene oči niso jamejšje, čistejše in prostejše gledajoče, kot pa katerekoli druge navzoče lepote? Ali je bila tukaj le- ena, ki je kazala toliko udanosti, iz katere je žarelo toliko toplote kot iz nje?

In Gunter? Mogoče je — samo na zunaj — zaostajal za kakim mladim fantom, toda vsi ti so imeli brezskrbno mladost in to so le prejšnje kazali njihovi obrazi in vse njihovo obnašanje. Brezskrbni, veseli, športni, elegantni in razpo- sajeni so bili vsi, toda nič na njih ni kazalo, da so bili ho- jevniki, katere so utrdili trdi boji za življenje. Vred tega niso imeli one posebnosti, ki je Gunterja Bertrama posebej živigala nad druge in se je vsakemu zdel tako prikupljiv.

V resnici čudno! Pred nekaj dnevi se raznašalec pri- neki športni tvečki, sedaj pa prenešen v svet najvišje razko- štosti in je naenkrat vse gledalo nanj! Werder čuti, kako mu sree utripa v ponosu in veselju.

V resnici je njegov varovanec zaslužil, da se je zavzel zanj! Kaj pa sam?

Naenkrat mu je, kot da bi videl svoje celo preteklo življe- nje iti mimo sebe. Svoj uspeh je prisilil, izsilil. Nobeno delo mu ni bilo pretežko, nič mu ni bilo preveč. Dosegel je, po čemer je hrepenel.

Toda tudi njegova temna preteklost, njegovo drugo živ- ljenje se dvigne pred njim.

In kaj mu je v drugem življenju pripomoglo k zmagi? Sarovost od njegove stremi — zdruge pa bojazljivost. Zaničevalno se mu zastegnejo ustnice.

Kadar je z orožjem stopil pred svoje žrtve in jim je nje- gov hladni, preteči glas vdaril na ušesa ter jih kaznoval jekle- ni pogled njegovih rjavih oči, tedaj ni bilo nikogar, ki ne bi ujemu, možu iz zločinskega sveta, plačal svojega deleža.

Toda Werderjev obraz se naenkrat zatemni. Ali je imel kak vzrok in povod zaradi svojih zločinov bahati se s kako posebno hrabrostjo in junaštvom?

Ali v tem oziru Gunter Bertram ni bil povse drugačen, kot on? Ali se ni tudi Gunter bojeval z življenjem in ... je zmagal? Ni zašel na kriva pota in ni podlegel človeški iskušnjava.

Niti iskušnjava, da bi si obdržal bankovec, ki ni bil nje- gov! Ne — navzlic nujni potrebi!

Naenkrat je Werderju, kot da mu gore lica.

Ravno pa prideta k njegovi mizi Joana in Gunter.

Gunter se lahko prikloni in sede. Čuti se srečnega in obenem počaščenega, da sme svojemu gospodarju in njegovi hčeri delati družino.

Da je zanj nevarno biti v Joanini bližini, to je vedel. Toda smatra se za dovolj močnega, da bo svoje občutke pre- magal. Na bodočnost more misliti, temveč je hotel samo živati jasno, osrečujočo sedanjost z globokimi, žejnimi požirki.

Iz kaže se kot zelo dober družabnik. Imel je tudi šalji- vo žilo, ki posebno pri Joani zbudi mnogo veselja. Bil je razumen in duhovit in svoje luči ni hotel postaviti pod mer- nik, ker si pravi, da more očetu in hčeri tako najboljšo slu- žiti. Med njimi nastane zelo živahen razgovor.

Po kratkem času pravi Werder, obrnivši se k Joani:

"Prej, ko sem se predoblačil, sem odložil svoje naočnike in pomislil, moje oči so to občutile kot kako dobroto. Zato jih tudi ne bom več tako stalno nosil."

Joana prime njegovo roko.

"O, dragi oče, to me veseli, toda — ali pa ti ne bo rav- no tukaj škodilo hoditi brez naočnikov?"

"Tudo jaz mislim, gospod Werder; sneg vedno zelo sle- ja, posebno ob sončnem svitu, to že za zdrave oči ni dobro," pripomni Gunter skrbno.

(Dolga prihodnja.)

PREDSEDNIK REPUBLIKE ČILE

Ko je nastopil dr. Pedro Aguirre Cerda službo predsednika čilenske republike, so mu ovili okrog vratu tribarven trak, znamenje njegovega dostojanstva.

Iz slovenskih naselbin

"DENAR" V CLEVELANDU

Odkar je denar v rabi kot ja t. l. v Slov. Nar. Domu na prometno sredstvo za nakup človeških dobrin, je vedno ob- stajal velik lov za njim. Tako je še dandanes. Vsakdo si želi denarja, s katerim bi si rad nakupil svoje potrebščine, ne- kateri pa luksuznosti. Med bo- gatimi in med delavskimi sloji ob- stoja hrepenenje po več de- narju. Vred tega se ljudje po- služujejo raznih metod, da pri- dejo kolikor toliko do željene- ga denarja. Spretni igralci na borzah igrajo za velike vsote denarja. Včasih imajo sree, da nekaj profitirajo, včasih pa pride polom in do malega vse izgubijo. Moj namen pa ni o- pisovati potov, kako priti do denarja, teh je več, pa meni niso znane. Če človek ni ro- jen pod pravo zvezdo, ne bo nikdar deležen denarja čez svoje majhne potrebe, še za te- gre dostikrat zelo trdo.

Dramsko društvo "Ivan Can- kar" v Clevelandu si je za otvo- ritevno predstavo sezone 1938-39 izbralo izvrstno komedijo "Denar" v treh dejanjih, ki jo je snisal Andrej Kobal iz New Yorka. Igra je povzeta iz re- sničnega današnjega življenja naših ljudi v New Yorku in je v vseh ozirih "up to date." Je to popolnoma nova igra, prvič igrana bo v nedeljo 22. januar.

ZA ZIMSKO SEZONO IGRE

Edda, drama v 4. dej.	60
Marta, Semen v Richmondu, 4. dejanje	30
Prepeluh narodna pravljica v 6. dejanjih	45
Tončkova snježna kraljica Mladinska igra v 5. dejanjih	60
R. U. K. Drama v 3. dejanjih v predigro, (Čapek), vza	45
Revizor, 5. dejanje, trga v zana	75
Vrtinec, drama v 3. dejanjih	45
Za kriz in svobodo, igra v 5. dejanjih	35
Ljudski oder:	
5. zv. Po 12 letih, 4. dejanje	60
11. zv. Zapravljivec	60
12. zv. Skopuh	60
Zbirka ljudskih igr:	
3. snopč. Mlin pod cerklo, 8v.	60
Neža, Sanje	60
13. snopč. Vrtinica, Surt Varje Devica, Marijin otrok	30
14. snopč. Sv. Boštjan, Junaška deklica, Materin blagoslov	30
15. snopč. Terki pri Dunajem	30
Fabjola in Neža	30
20. snopč. Sv. Just; Ljubzen Marijinega otroka	30

KNJIGARNA
"GLAS NARODA"
216 W. 18 ST., NEW YORK

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila iz- vršujemo točno in zanesljivo po dnev- nem kurzu.

V Jugoslavijo:

Za \$ 2.45	Din. 100
\$ 4.75	Din. 200
\$ 7.00	Din. 300
\$11.00	Din. 500
\$21.50	Din. 1000
\$42.50	Din. 2000

V Italijo:

Za \$ 6.30	Lir 100
\$ 12.—	Lir 200
\$ 29.—	Lir 500
\$ 57.—	Lir 1000
\$112.50	Lir 2000
\$167.—	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CE NE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dimar- jih ali lirah, dovoljujemo še boljše pogoje.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠU- JEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJIBNO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (TRAVEL BUREAU) 216 W. 18th ST., NEW YORK

šali beste finančno poročilo za celo leto, in poleg tega je zelo važno, da izvolite za tekoče leto nove direktorje, ker stari smo se naveličali za enkrat. To- rej je treba nove voditelje naši korporaciji, na katero smo la- hko ponosni, da služijo ne le samo za razne zabave, nego tudi or- ganiziranemu delavstvu, ako na strokovnem kakor na poli- tičnem polju.

Se enkrat apeliram na vse, da se zagotovo udeležite, ter si izvolite odlobo po volji več- ne, ter da mi daste navodila, kako voditi naprej. Pomnite, da po smrti je prepozno zvo- niti, in ravno tako kritizirati direktorje, po letni seji, ker je na vas leželo, da si jih sami iz- volite in jim daste navodila na letni seji.

Upam, da se udeležite sto procentno, in na svidenje na se- ji 13. januarja ob pol 8. uri v Slovenskem Domu.

Joseph Zumer, preds.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA V ROMUNJI

Nek očividce poroča o straš- ni železniški nesreči, ki se je zgodila v noči od 24 na 25. decembra, prav na božič, v ro- munski Besarabiji, sledeče:

Nesreča se je zgodila med postajama Preceaga in Etulea 35 km daleč od Galaca, na pro- gi, ki veže to mesto z glavnim mestom Kišinevom. Trčila sta skupaj dva vlaka, ki sta bila

Italijanska linija do Jugoslavije

PO GLADKI SOLNČNI JUŽNI PROGI "Solnčni strani Atlantika" NAJHITREJŠA DIREKTA SLUŽBA To so sijajne "Solnčne Proge", vsebujejo vse posle- ne izborne prednosti Južne Proge z neprekosljivimi prostori in službo svetovnih italijanskih la- di. Tiskanje na prostem ali počitek na odprtih kro- vih, vas poziva in vam da odločitev, da uživate vse ve- selje prekosvetne vožnje. Prostori Turističnega in Tretega razreda na vseh parnikih vam nudijo velike mo- derne kabine, veličastne obednice, razkošne javne presto- re, nenadkrljivo hrano in neprekosljivo službo.

VULCANIA * **SATURNIA**
Naravnost v Jugoslavijo — 21. jan.; 25. feb.
REX * **C. D'SAVOIA** * **ROMA**
Preko Genoa — 22. jan.; 4. feb.; 11. feb.; 4. mar.; 11. mar.
Za polnoma vsrtašje podlaščenega agenta ali pri ITALIAN LINE, 624 5th Avenue, New York City.

ITALIAN LINE

nabita s potniki, tako da sta bila oba dobesedno razdroblje- na v kose. Eden izmed ujih, ki je peljal iz Besarabije, ozi- roma iz Kišineva, v smeri pro- ti stari Romuniji, je bil poln častnikov, vojakov in civilnih uradnikov, ki služijo na skraj- ni vzhodni meji in so se peljali v rodne kraje za božične praz- nike. Ves čas je bila hula snežna burja, ki je dalj časa razajala po vsej Rusiji in Ro- muniji z nenavadno močjo in je prav za prav tudi vzrok tej ve- liki nesreči.

W. ka. od katerih eden je do- vjval iz Galaca na sever pro- ti Kišinevu, drugi pa iz Kišineva na jug proti Galacu, bi se bila morala srečati na po- staji Valcarei, kakor je bilo do- ločeno. Toda snežna burja je pretrgala vse telegrafske in te- lefonske žice, tako da vlako- vodji nista bila obveščena o odredbi ter sta vlaka zadelo drug ob drugega na prosti pro- ji z natušno brzino. Udarec je bil podoban pravi eksploziji. Vsi vozovi na eni in na drugi strani so bili v loku vrženi s- tranice, prva polovica obeh vlakov je bila zdrobljena, dru- ga razbita in iz ruševin so svi- gali prameni požara. Snežna ravan ob progi je bila nešteto rdeče razsvetljena. Ozenj je uničil 7 vozov, kolikor je bilo ostalo na njih se očelga. Požar je tudi kriv tako velikega šte- vila žrtv, od katerih je koli- kor je do zdaj ugotovljeno, 100 mrtvih, ranjenih in ožra- nih pa približno 150. Identifi- cirana v celoti pa trupa seve- da še danes niso tudi mrtvi in sneg reševalno delo zelo otežu- je. Večina trupel je tako izka- žena, da jih srolo ne bo več mo- goče spoznati. Mnogi so, ran- jeni ali ne, zgoreli živi, ne da bi si mogli pomagati, ker je udarec železice tako zvil in o- maknil ter stisnil, da se nihče ni mogel rešiti na prosto. Le nekaj jih je ostalo živih po ča- lože.

Eden izmed teh, ki se je pe- lijal v vlak, ki je z veliko br- zino vozil iz Kišineva proti Bu- karešti, pripoveduje, kako je v vozovih z oziroma na praznike vladalo samo veselje. Skoraj vsi so bili namenjeni domov, da prebijajo praznike v krogu svojcev. Mnogi že dolgo niso bili doma. Nekateri so opazili, da na več postajah ni električ- ne razsvetljave, pa si iz tega niso nič storili, ker na možnost kablne nesreče nihče ni mislil. V resnici pa je vlak drvel v smrt. Udara vlakov samega seveda ni mogoče prav popi- sati. Ozenj, ki se je hipoma dvignil iz ruševin, je onemogo- čil reševanje. Ranjeni, koli- kor jih je bilo mogoče izveči iz zamočenega železnice in lesa, so strašno trpeli zaradi mraza. Videl smo grozne prizore. Ne- ka ženska je molela živa iz raz- bitega vozovja, nogi pa sta ji bili razbiti in priprti v zvitem železju, tako da bi jo bilo treba odrezati. Zraven nje pa je le- žalo mrtvo truplo njenega sin- čka. Ker je bila onesveščena, ni videla, da so sina odnesli, ne da bi ona vedela, kaj se mu je bi- lo zgodilo. Ko se je vrnila k zavesti, je ječala in stokala ter začela spraševati po otroku; izpila je kri v potokih iz številih, široko zavajajočih ran in nazadnje izdihnila; ni pa nismo mogli pomagati — pri- povednje očividce. Nek 60 let- ni gospod pa je znorel. Bil je svet v obdelku, medtem ko je v drugem gorlo in prestaial je smuten strah, dokler ga nismo rešili skozi zavajajočo šoranjo v lesu, ki smo jo z železnim dro- gom razširili. Mož pa je bil zblaznel in smo ga morali zve- zati.

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetni- škikh slik. Naročite jo že vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Sloveni- je in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakro- tisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Bohinjsko jezero
216 WEST 18th STREET, NEW YORK

